

Keturios pagrindinės britų klaidos

ZENEVA. XI. 12. Anglų mėnesinio žurnalo „National Review“ lapkričio mėnesio Nr. vienas bendradarbis iškelia klausimą, kas šiuo metu Anglijoje yra bloga. Jis priėmė išvadą, kad Anglijoje yra šios pagrindinės keturios klaidos:

1. Didžioji Britanija neturi nė vieno tinkamo asmens, kuris mokėtų teisingai suorganizuoti žmonių medžiagą ir Anglijos turimą apsiginklavimo medžiagą; 2. Anglija per daug pasitiki pagalba iš Jungtinių Valstybių; 3. iš oficialios pusės nieko nedaroma plačios gyventojų masėse šiek tiek sukelti karinį entuziazmą; 4. Didžioji Britanija neturi jokio aiškaus ir vieningo karo plano. Kitame to pat žurnalo straipsnyje sakoma, kad silpniausia Didžiosios Britanijos vieta yra trūkumas svarbių karo planų.

Vatikano veikla rūpinantis belaisviais

ROMA. XI. 12. Vatikano informacijų įstaiga karo belaisvių ir kare dingusiųjų reikalams, kaip pranešama, nuo 1940 metų birželio mėnesio iki 1941 metų rugsėjo mėnesio paskelbė 364.409 paklausimų, į kuriuos buvo gauta 147.862 atsakymai. 578.870 per radiją pagarsintu paklausimų reikėjo sunaudoti 30.085 minutes kalbėjimo laiko. Greta Vatikano pagrindinės įstaigos yra dar septynios šalutinės įstaigos, kuriose dirba 150 asmenų.

ITALAI PALEIDO JUGOSLAVŲ BELAISVIUS — KROATUS

ROMA. XI. 12. Per Jugoslavijos karą balandžio mėn. į Italiją nelaisvę patekę kroatų tautybės jugoslavų kariai, pasiremiant Dučės gegužės 16 d. nurodymais, paleisti. Iš viso paleisti 2.486 belaisviai, kurie buvo Italijos ir Albanijos belaisvių stovyklose.

PERRINKTI FILIPINŲ PREZIDENTAS IR VICEPREZIDENTAS

NEW YORKAS. XI. 12. Filipinų prezidentas Quezonas ir viceprezidentas Osmena, kaip „New York Herald Tribune“ iš Manilos praneša, didžiąją balsų daugumą vėl išrinkti. Taip pat daugiausia balsų senatė ir atstovų rūnuose surinko vyriausybės partija „Nacionalizma“.

MADRIDAS. XI. 12. Zaragosos miestui pasiūlius, Sv. „Virgen de Pilar“ (Zaragosos katedros Dievo Motina) turi būti paskelbta ispanų karalienė.

Pasiektas pajūris į pietus nuo Kerčės

Sugniužo sovietų bandymas prasilausti iš Leningrado

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. XI. 12. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Krime vokiečių ir kariuomenės aštriose persekiojimo kovose pasiekė pajūrį į pietus nuo Kerčės. Oro pajėgos ir toliau sėkmingai bombardavo Sevastopolio, Kerčės ir Anapos uostus.

Į pietus nuo Tulos pėstininkų ir šarvuotųjų junginiai plačiu puolimu sumušė vieną sovietų kavalerijos divizioną, paėmė daug belaisvių, 91 patranką ir kitokios karo medžiagos.

Vienas sutelktų pajėgų mėginimas prasilausti iš Leningrado sugniužo į vokiečių kariuomenės gynybai su sunkiausiais krūviniais nuostoliais priešui. Čia buvo sunaikinta 11 iš 17 puolusių šarvuotųjų, kurių tarpe 7 sunkiausio tipo.

Kovos lėktuvų ir naikintuvų junginiai visame fronte sėkmingai puolė prieš ugniaragio ryšių linijas ir aerodromus. Jie sunaikino didelį skaičių traukinių ir sovietų oro pajėgoms padarė žymių nuostolių. Dienos ir nakties metu Maskva buvo apmėtyta sprogsta-

mosiomis ir padegamosiomis bombomis. Bombos, pataikę į geležinkelių įrengimus, padarė didelės žalos. Kiti naktiniai oro pajėgų puolimai buvo nukreipti į Gorkio miesto ginklavimosi įmones.

Jūroje aplink Angliją praėjusią naktį kovos lėktuvai bombomis pataikė į vieną didelį prekybinį laivą į rytus nuo Lovestofo. Kanalo pakraščiuose zenitinė artilerija iš vieno britų naikintuvų junginio numušė šešis lėktuvus.

Prieš karo veiksmų viršum Reicho teritorijos nebuvo.

Anglijos karalius apie santykius su Turkija

AMSTERDAMAS. XI. 12. Savo kalboje, pasakotoje ryšium su naujos parlamento sesijos atidarymu, Anglijos karalius trumpai pasisakė ir dėl padėties Toluosiuose Rytuose. Tarp kitko, jis pareiškė: „Padėties Toluosiuose Rytuose plėtojimas yra didelio nuolatinio vyriausybės dėmesio objektas. Reikėjo sustiprinti kariuomenės dalinius, kurie tose srityse gina maro žemes“. Dėl santykių su Turkija jis konstatavo, kad su Turkija jis sudaręs vertingą susitarimą. Santykiai su ta valstybe pasilikę pagrįsti kupiniais pasitikėjimo ir draugiškumo pagrindais.

Karo debesys Ramiajame Vandenyne

Japonų amerikiečių derybos nuėjusios niekais. Jungtinės Valstybės nori perimti vadovavimą pasauliui

AMSTERDAMAS. XI. 12. Britų telegramų agentūra iš Melburno praneša, kad Duff Cooper'is pareiškė, jog

Ramiam vandenynei grasi na karo debesys. Didžioji Britanija esanti pasirengusi.

Dabar Australijai tenka atsakomybė ir pavojus, kurių anksčiau ji nėra išgyvenusi.

NEW YORKAS. XI. 12. Sprendimo valanda esanti atėjusi, pareiškė laivyno ministeris Knoxas, pasak Associated Press, savo kalboje ginklų paliaubų dienos proga Provencence (Rhode Island). Knoxas tvirtino, kad Jungtinių Valstybių vyriausybė pastaraisiais metais, siekdama draugiškų santykių su Japonija, rodžiusi neturintį pavyzdžio kantrybę ir ilgiau nebegalinti ignoruoti „japonų veiksmų, nusižengiančių

Jungtinių Valstybių teisei“. Knoxas reikalavo, kad

Jungtinės Valstybės, ateltyje sudarant taiką, turėtų perimti vadovavimą pasauliui.

Po to, kai Knoxas kalbėjo apie laisvą prekybą ir laisvą priėjimą prie žaliavų kaip „naujojo pasaulio kertinį stulpą“, jis trečiuoju kertiniu naujosios tvarkos stulpu pavadino „poziciją viešpatauti pasaulyje“, kam Amerika esanti pašaukta pagal savo medžiaginius pagalbinius šaltinius. Knoxas savo kalbą baigė šiais žodžiais: „Pagaliau kiekviena pasaulio tvarka po dabartinio karo pabaigos turi būti ikurta Jėgos bazėje“.

TOKIO. XI. 12. Rooseveltas ir Knoxas ryšium su karo paliaubų sukurtuvėmis pasakytosios kalbos japonų spaudoje sukėlė smarkią reakciją, kokios dėl pareiškimų iš anapus Ramiojo vandenyno Japo-

nijoje dar nėra buvę. „Amerika atskleidė savo ketinimą pulti Ramiajame vandenyne“, pavadino „Tokio Niši Niši“ savo komentara. Laikraštis Jungtinių Valstybių karo laivyno ministerio kalbą vadina karo kiršinimu. „Atsivėlygiant į faktą, kad Jungtinės Valstybės ir toliau tęsia savo ūkinį spaudimą Japonijai ir vien tik sistemingai mėgina laimėti laiko, galima konstatuoti“, kaip laikraštis pažymi, „kad

derybos tarp Japonijos ir Jungtinių Valstybių yra nuėjusios niekais.“

Dar prieš Kurusui atvyksiant į Vašingtoną, Knoxas laikė tikslinga pareikšti, kad tarp Japonijos ir Jungtinių Valstybių jau nesama taikos stovio. Iš to matyti, kas krizę artina ir kas atsakingas už pasekmes. „Jomuri Šimbun“ konstatuoja: „Kai Japonija,

pasiusdama Kurusų siekia Ramiajame vandenyne pašalinti krizę, Amerika mėgina naujais grasinimais Japonijai pasiekti savo tikslą“. „Tokio Asahi Šimbun“ rašo: „Jungtinių Valstybių ir Anglijos laikymasis Japonijos atžvilgiu darosi vis begėdiškesnis ir sudaro iššaukimą, kurio Japonija jokiū būdu neturi priimti. Kaip Churchillio kalba, lygiai taip pat ir Rooseveltas bei Knoxas pareiškimai, visų pirma, tarnauja tų kraštų gyventojus sukirsinti karui.“

Žuvo prancūzų karo ministeris gen. Huntzigeris

LĒKTUVAS, KURIUG JIS SKRIDO, PASIKLYDO IR NUKRITO. PASKUTINIS GEN. HUNTZIGERIO ATSIŠAUKIMAS Į PRANCŪZŲ KARIUOMENĖ AFRIKOJE

VICHY. XI. 12. Kaip apie 20 val. vakaro oficialiai buvo pranešta, trečiadienį popiet per lėktuvo nelaimę žuvo Prancūzijos karo ministeris gen. Huntzigeris. Kiti septyni keleiviai, jų tarpe ministerio civilinio kabineto šefas Labusquiere, taip pat žuvo. Lėktuvas, kuris, tikriausiai, paklydo dėl nepaprastai blogo oro, nukrito prie Le Vignano, Gardo departamente. Tai buvo karo ministerio nuosavas lėktuvas, kuriuo generolas Huntzigeris buvo išskridęs dviejų savačių inspekcines keliones į Afriką. Tolesnių smulkmenų apie tą didelę lėktuvo nelaimę iki šiol neturima.

ALŽYRAS. XI. 12. Karo ministeris Huntzigeris prancūzų kariuomenei Afrikoje paskelbė atsišaukimą, kuriame jis ją vadina „imperijos sargyba“. Kariuomenė dėl tos imperijos neseniai liejo kraują ir ji neišvengiamai kovos dėl jos gynybos, pažymėjo karo ministeris ir pabrėžė, kad tos Afrikos žemės likimas yra susijęs su prancūziškosios likimu.

SIENOS NUSTATYMAS TARP TAJO IR INDOKINIJOS

Iš Bankoko pranešama, jog Tajo ir Indokinijos sienos nustatymo komisijos pirmininkas konstatavo, kad komisijos darbai ir toliau vyksta draugiška nuotaika. Ateinančių metų kovo mėnesį jie bus baigti.

mėti antrašte: „Ponui Rooseveltui į diplomatinį albumą“. Iš vokiečių pusės pabrėžiamas ramumas, draša ir ryžtingumas, su kuriais atremiami puolimai iš anapus vandenyno. Čia reiškiamas įsitikinimas, kad kiekvienas amerikietis, skaitydamas tą dokumentą, turi jausti įspūdį antausio, kurį gavo už Jungtinių Valstybių politiką atsakingieji asmenys. Vokiečių politiniuose sluoksniuose, be suomių įrodymų visuotinės reikšmės, pabrėžiama taip pat suomių notoje pareikštas šiauriečių likimo bendrumas bendro prieš baltišvikišką atkovaudoje.

Argentina šoka pagal Rooseveltą muziką

Jos parlamento kvotos komisijos pranešimas suredaguotas Vašingtono propagandos dvasioje

BERLIN. XI. 12. Argentinos parlamento kvotų komisija (Tabordos komisija), kaip iš Buenos Airės gautų žinių matyti, atliko pažymėtiną darbą Rooseveltą karo propagandos dvasioje. Komisija skelbia vieną savo paskutinės veiklos pranešimą, kuriame ji konstatuoja, kad iš vokiečių pusės tiek kaip kvaili, tiek kaip valkiški atmeti Rooseveltą tvirtinimą apie tariamą Vokietijos ketinimą Pietų Ameriką padalyti į penkis vokiečių vasalines valstybes ir įvesti vieną nacionalsocialistinę pasaulio religiją,

sužadino jo, ypatingą dėmesį. Toliau komisija nurodo į vieną „Panamerikos atlasą“, išleista 1895 m., ir į tyrinėjimus 1911 m., iš kurių,

kaip komisija teigia, matyti Hitlerio Vokietijos planai Argentinoje ir kitose Ibero Amerikos valstybėse.

Komisija pareiškia viltį, kad jai pavyks surinkti dar daugiau panašios medžiagos apie nacionalsocialistinę Vokietijos planus, ir ypač išskelia, kad ypatingai paminėtas 1911 m. tyrinėjimas rodo, kad

Trečiasis Reichas yra „perdėm“ atskirgais. (Kaip žinoma, Adolfas Hitleris perėmė valdžią 1933 m.). Bendrą komisija konstatuoja, kad žinomoji vokiečių nota neutralioms valstybėms, kurioje atmetami Rooseveltą tvirtinimai dėl tariamų vokiečių planų Pietų Amerikoje ir dėl tariamo sukūrimo vienos nacionalsocialistinės pasaulio religijos, kadangi jie yra šurkščiausias ir kvailiausias rūšies klastojimai, visiškai nepaneigia tariamų Vokietijos planų ir žemėlapių.

Suomija atmetė Amerikos reikalavimus

Ir maža tauta turi teisę gyventi ir gintis, — sakoma atsakymo notoje

HELSINKIS. XI. 12. Antradienio vakare suomių vyriausybė per suomių užsienių reikalų ministrą Jungtinių Valstybių pasiuntiniui Schoenfeldui įteikė atsakymą į Jungtinių Valstybių memorandumą.

HELSINKIS. XI. 12. Užsienių reikalų ministro Wittingo Jungtinių Valstybių pasiuntiniui Šenfeldui įteiktame atsakyme ir Jungtinių Valstybių memorandumus, kuriuos Jungtinių Valstybių vyriausybė per savo pasiuntinį Helsinkyje spalio 27 ir 30 d. įteikė valstybės prezidentui, nurodoma, kokia buvo Suomijos, kaip Sovietų Sąjungos okupavimo siekiamų atžvilgiu ir koks likimas laukė Suomijos, jeigu ji nebūtų pasirūpinusi savo saugumu. Suomijos kovos pobūdis, rašoma atsakymo notoje, nepakeičia, kad Suomija, atsižvelgdama savo saugumo, siekia padaryti ne-

kenksmingomis ir užimti prieš puolamąsias pozicijas, esančias taip pat ir anapus 1939 m. sienos.

Suomija pageidauja baigti kovą tada, kai jos egzistencijai gresias pavojus bus pašalintas ir bus sudarytos garantijos pastoviam saugumui. Pabrėžusi Suomijos pareigą Rytų Karelijos suomių gyventojų atžvilgiu, suomių vyriausybė savo atsakymo notoje toliau konstatuoja, kad Jungtinių Valstybių vyriausybė, pasiremdama savo pareiškimu, laukusi, jog Suomija prašys taikos, nors jai neduodama jokių garantijų, jog nauja taika bus saugi, ir nors jai nepadaryta nei taikos, nei taikos tarpininkavimo pasiūlymo.

Suomių vyriausybė negalinti manyti, kad suomių karinės pajėgos bet kuriuo būdu galėtų grasinti Jungtinių Valstybių saugumui. Suomija tikisi, kad ir maža tauta

turi teisę gyventi ir teisę gintis. Suomių tauta kariaus tol, sakoma atsakymo notos pabaigoje, kol bus užtikrintas jos saugumas ir jos darbo ramumas. Bet juk jokiū būdu negalima patenkinti šalies saugumo interesus, dirbtinai nutraukiant arba panaikinant visiškai teisėtus karinius veiksmus.

HELSINKIS. XI. 12. Memorandumuose suomių valstybės prezidentui, kuriuos įteikė spalio 27 ir 30 d. d. Jungtinių Valstybių pasiuntinys Helsinkyje, Jungtinių Valstybių vyriausybė reikalavo, kad Suomija, jeigu ji nori išlaikyti dabar ir ateityje Jungtinių Valstybių draugiškumą, turinti pasižadėti tuoj baigti puolamuosius veiksmus prieš sovietų teritoriją ir tuoj atitraukti suomių kariuomenę už 1939 m. sienos. Toliau Jungtinių Valstybių vyriausybė tvirtino, kad

Suomijos veiksmai esą tiesioginis grasinimas Jungtinių

Valstybių saugumui, ir grasino atsisakyti draugiškų santykių, jeigu Suomija neatsižadės ligšiolinio laikymosi.

NEW YORKAS. XI. 12. Pasak Associated Press, New Yorko laivininkystės sluoksniui praneša, kad suomių prekybinį laivą „Anneberg“ (2.544 tonų talpos) sučiupo britų karo laivai.

BERLIN. XI. 12. Per užsienių spaudos konferenciją užsienių reikalų ministerijoje trečiadienį buvo perskaitytas suomių atsakymo Jungtinių Valstybių vyriausybei tekstas. Užsienių reikalų ministerijos spaudos skyriaus vedėjas pasiuntinys Dr. Schmidtas, pabrėždamas žymesnes to atsakymo vietas, nurodo, kad su savizarba ir šalta argumentacija pagrįsti suomių pasisakymai yra meltriškas Jungtinių Valstybių politikos prievartavimo mėginimų atrėmimas. Ši atsakymą būtų galima pažy-

Sunaikinti didžiuliai sovietų transporto kiekiai

Sovietai panaudoja kavaleriją ten, kur ji visiškai netinka

BERLIN. XI. 12. Papildomai prie kariuomenės vadovybės pranešimo DNB patyrė:

Iš paskutinių kariuomenės vadovybės pranešimų matyti, kad vokiečių ir rumunų kariuomenės daliniai vis toliau veržiasi į Krimo pusiasalį. Sąjunginių kariuomenių daliniai dabar pasistūmėjo į priekį prie pajūrio į pietus nuo Kerčės uosto ir jau pasiekė Kerčės sąsiaurį, jungiantį Azovo jūrą su Juodąja jūra. Sąsiauryje yra kanalo pločio ruožas, kuriuo gali praplaukti ir dideli laivai. Sauriausioje vietoje sąsiauris yra tik kelių kilometrų pločio. Čia, 10 kilometrų į rytus nuo Kerčės, Jenikale, sovietai buvo įsirengę tvirtoves, kurių patrankomis buvo siekiama užlūsti kelią per Kerčės sąsiaurį.

Priešais esantis krantas yra labai lėkštas. Jis vadinamas ten esančios mažos vietovės Tamano vardu. Juo eina tik vienas kelias, kuris vėliau išsiskleidžia dviem šakomis: jų viena eina į šiaurę, link Temrjuko, o antra — į pietus, link mažo miestelio ir uosto Anapos, esančio prie Juodosios jūros. Tą mažą uostą, lygiai kaip ir Sevastopolio bei Kerčės uostus, vokiečių aviacija dabar bombardavo, siekdama užkirsti sovietams tolesnį bėgimą. Aviacija, visų pirma, puolė susisiekimo kelius su užnugariu ir sovietų aerodromus visame Rytų fronte. Tą vokiečių aviacijos kova, nukreipta į sovietų susisiekimo kelius su užnugariu, kasdien daug sunaikinant geležinkelio linijų, traukinių, geležinkelio stočių ir garvežių, sistemingai užkerta kelią sovietams atsigaubinti pastiprinimų ir medžiagų. Nuo lapkričio 1 d. iki 11 d. buvo sunaikintas 61 traukinys, 240 traukinių buvo smarkiai sužaloti, daugiau kaip 40 geležinkelio stočių ir apie 100 garvežių buvo sunaikinti.

Prekinis traukinys turi apie 60 vagonų. Taigi, 61 traukinio sunaikinimas reiškia 3.610 vagonų netekimą. Kiekvieno vagono ilgis yra 10 metrų, 3.610 vagonų sudaro 36 km ilgi. Taigi, nuo Berlyno iki Werdero galėtų būti sustatytas vagonas prie vagono, ir jie visi būtų sunaikinti. Dar milžiniškesnis pasirodys sunaikinimo vaizdas, jei panašų apskaičiavimą pritaikyti 420 smarkiai sužalotiems transporto traukiniams. Jie sudaro 25.200 vagonų, kurie užimtų 250 kilometrų ilgi. Tačiau 250 kilometrų kaip tik yra tarp Berlyno ir Jenos, arba tarp Koelno ir Mannheimo, arba tarp Muencheno ir Stuttgarto. Smar-

kiai sužaloti prekiniai traukiniai taip pat ilgam laikui turi būti išimti iš transporto. Dėl tų aviacijos žygių

sovietų karinis pajėgumas turi tokių nuostolių, kurių jau nebegalima atpildyti.

Jie yra juo svaresni, kad aviacija tiek dieną, tiek naktį bombarduoja Maskvą ir dabar vėl puolė Gorkio ginklavimosi įmones. Kad sovietai jau negali į frontą atgaben-

ti reikiamos paramos, ryškėja iš to, jog jie vis dažniau panaudoja kavalerijos divizijas tokiose vietose, kurios kavalerijai mažai tinka, kaip, pavyzdžiui, Tulos sritis. Tula yra 300.000 gyventojų miestas ir ginklavimosi bei metalo apdirbimo pramonės centras. Čia susikerta trys geležinkelio linijos. Matuojant Rusijos toliu matulą, Tula galima laikyti Maskvos priemiesčiu. Tokioje pramonės įmonių ir priemiesčio srityje kava-

lerijos divizijos negali pareikšti viso savo techninio pajėgumo. Tačiau sovietai čia kavaleriją panaudojo dėl to, kad, turėdami ankstesnių nuostolių, kitų kariuomenės dalinių jie jau nebegalėjo panaudoti. Jų nebegalėjo panaudoti ir dėl to, kad, sumažinus susisiekimo kelius su užnugariu, nebuvo įmanoma jų atgabenti. Vokiečių pėstininkų ir tankų daliniai tas kavalerijos divizijas prie Tulos puolė, apsupo ir sumušė.

Istorija su bekoju britų lakūnu

Kaip vyr. ltn. Baderis pateko vokiečių nelaisvėn ir kaip anglai atsiuntė jam dirbtinę koją

BERLIN. XI. 11. Kaip patirta, lapkričio 9 d. vokiečių naikintuvai ties Prancūzijos sritimi numušė vieną žinomiausių anglų lakūnų, vyr. leitenantą Baderį. Kai Baderis buvo paimtas į nelaisvę, paaiškėjo, kad jis, leisdamasis su parašiotu, nusilaužė vieną savo dirbtinių kojų, nes tas britų lakūnas prieš kelis metus per lėktuvo nelaimę neteko abiejų kojų. Nepaisant to, jis, naudodamasis specialiai jam pagamintomis dirbtinėmis kojomis, pasidarė gabiausiu britų aviacijos kovos lakūnu.

Vokietijos aviacijos vadovybė per radiją paprašė britų karinę įstaigą įsakyti tam tikrame aerodrome numesti Baderiui skirtą dirbtinę koją. Lėktuvui, kuriuo bus gabenama dirbtinė koja, buvo pakeliamas visišką saugumą iš vokiečių pusės. Į šį riterišką vokiečių pasiūlymą, kaip britų laikraštis „London Calling“ praneša, iš britų pusės buvo taip pasielgta: Dirbtinė koja buvo parūpinta, gerai įrišta ir priveržta prie parašiotu.

Kojos atgabentimas buvo atliktas per kovos lėktuvų puolimą. Lėktuvai turėjo bombų ir kulkos-

vaidžių. Puolant sutartąjį aerodromą, buvo numestas ne tik ryšulys su dirbtine koja, bet buvo sunaikinta ir daug „Messerschmitų“. Dabar visas civilizuotas pasaulis, kaip „London Calling“ baigdamas pastebėti, džiaugsis, kai sužinos, kad Baderis jau turi savo dirbtinę koją.

BERLIN. XI. 11. DNB iš karinių šaltinių patyrė: Nuo gegužės 1 dienos iki spalio 31 dienos britų aviacija neteko 1.744 lėktuvų, o vokiečių aviacija — tik 376 lėktuvų. Britų naudojamąjį metodą skaičius susuktį ir apverstį aukštyn kojomis labai mėgsta tik Londonas, tačiau jis neatitinka tiesos.

Ispanų žurnalisto išpūdžiai Rusijoje

Ką jam papasakojo „pažangus sovietų mokiny“

Oficijinis pirmadienio laikraštis „Hoja del Lunes“ išidėjo žinomo ispanų žurnalisto Victor de la Serna pranešimą apie jo pergyvenimus per kelionę į tą Rytų fronto dalį, kur kovoja ispanų savanorių divizijos. Čia pateikiame ištraukas iš to pranešimo:

Ziemos pradžia teikia gamtovaizdžui pelenų spalvos išvaizdą. Sovietų gyvenamosios vietos yra netvarkingos be didausmo ypatybės. Kaimų pirkios yra tos pačios spalvos, kaip žemė.

Niekur nematyti grožio stekimo,

nematyti mūsų ispaniškų kaimų graikštumo. Šitose sovietų gyvenamosiose vietose žmonės ir gyvuliai gyvena kartu.

Aš miegojau vienoje tokioje pirkioje po to, kai vokiečiai ją nuostabiu būdu išvalė ir išdezinfekavo. Kaimo gyventojai — skurdūs, purvini, liūdni ir šurkštūs sutvėrimai — stebėjosi iš mano civilinių drabužių. Per 25-rius metus jie nėra matę gyvo tvarinio su skrybėle, civiliniu apsiaustu ar kaklaraiščiu.

Jaunas vyras sovietų uniforma priėjo prie manęs. Jis kalba šiek tiek vokiškai ir prancūziškai ir, kaip vertėjas, gali vaikščioti laisvai. Rusijai, pasakojo jisai, atėjusi „paskirstymo valanda“. Vokiečių kariuomenė dalina ūkininkams, kurie prie bolshevizmo buvo valstybės nuosavybė, žemę apdirbti, arklius, avis, vištas ir traktorius. Vienas vertėjas praneša, kad viena iš mus apsupusių moterų esanti labai laiminga, nes galėjo parduoti tužiną kiaušinių už pinigų, kuriuos ji iš tikrųjų gali pasilikti sau.

Aš kalbu su 13 ar 14 metų amžiaus berniuku. Vertėjas sako, kad jis yra gerokai pažengęs mokiny.

— Ką gi tu moki? — klausiu aš jo.

— Aš moku trigonometriją ir moku versti su logaritmu lentele.

— Ar tu kartais nežinai, kas yra Dievas?

— Žinau: buržuazijos prasimanymas.

Jis tai sako deklamacijos tonu, lygiai taip, kaip jam buvo įpumpuota iš mokyklos knygos.

— Ar turi supratimą apie Ispaniją?

— Fašistiškas krastas.

— O Karolis Roemas?

— Tai buvo vokiečių tironas, kuris kurstė Europą.

— Klausyk: tu žinai šį tą apie Amerikos atradimą?

— O taip, Amerika yra pasaulio dalis, kuri buvo Kolumbo atrasta ir ilgaskvernių pavergta.

„Tas berniukas, pareiškia Victor de la Serna, visas tas kvailystes kalbėjo su seno išminčiaus ir pedantiška mina. Koks pasigallėjimo vertas tariamasis mokslas! Komunistai gerai žinojo, ką jie darė...“

NUSKANDINTAS ANGLAMS TARNAVES LAIVAS

NEW YORKAS, XI. 11. New Yorko laivininkystės sluoksniai pranešė, kad Atlantė nuskandintas anglams tarnavęs 5.283 tonų talpos graikų laivas „Evros“. Prie Newfoundlando apvirto graikų prekybos laivą „Marouskus Pateras“. Laivas laikomas žuvusiu.

Argentinos komunistai vis bruzda

BUENOS AIRESAS, XI. 11. Nežiūrint neseniai paskelbto Buenos Aireso policijos viršininko uždraudimo šaukti susirinkimus vadinaimai „pagalbai Sovietų Sąjungai“, nes tokie susirinkimai yra užmaskuoto komunistinio griaunamojo darbo vietos, buvo vėl susektas komunistų liudzas. Čia buvo sumti šeši komunistų agitatoriai. Šitie suėmimai prieštarauja Tabordos pareiškimams Jungtinių Valstybių spaudai, kuriai jis pareiškė, kad komunistų siekimams Argentinoje ne-

tenka skirti jokios žymesnės reikšmės.

MIRTIES BAUSMĖ KOMUNISTAMS PRAHOJE

PRAHA, XI. 11. 1941 m. lapkričio 11 d. už sąmokslą rengimą prieš valstybę, sabotažo veiksmus ir sąmoningai nelegalų ginklų laikymą karo lauko teismas Prahoje nutėisė 7 asmenis mirti sušaudant. Lapkričio 11 d. teismo sprendimai buvo įvykdyti. Pasmertieji mirti asmenys ėjo vadovaujančias pareigas vienoje nelegalioje komunistų pasipriešinimo grupėje.

Kaip jie mus sušaudė

64

Jo didžiulėse juodose akyse pamaciau visą jūrą siaubo, neapsakomos baimės ir pamisimo. O ten plentų visą laiką ritmingai siūbuodami ir dešinė ir kairė, vis eina ir eina: vieni sugriūva, kiti per juos lipa. Norėjau surikti: „Eik sau, palik mane!“ Bet neįstengiau nei suukti, nei pabėgti nuo jo.

Ar ilgai aš taip stovėjau, nežinau. Tik pajutau, kad mane drebulys krečia, galvą labai skauda, lyg kas buknija į smilkinius, ausyse bausis šaudymas tebetrata, žmonės vaitoja, enkavedistų spatukai dusliai skamba į žmonių pakausius, lyg jaučiu žmogų ant manęs tebogulintį ir vis dar tebegirdžiu tą pačią komandą: „Teper provolerte, rebjata!“

Pagalčiau atspėkėjau. Matau pro aukštų pušų viršūnes, kad jau ir švisti pradėjo. Dar keletai minučių praslinkus, mano akys pradėjo skirti atskirus medžius. Viršuje pamaciau žalias pušų šakas, o apačioje gelsvas, žalias ir rudas samanais. Dabar pamaciau, kad miškas yra gana retas, aukštas, švarus pušynas ir be krūmų, todėl dieną slapstyti jame labai pavojinga. Reikia slūbitai kraustyti iš jo kur nors į saugesnę vietą. Dabar matau, iš kur saulė rengiasi

tekėti, todėl žinau, kur reikia eiti į pietus. Kiek prašvitus, mane apėmė pasiutusis baimė, kad vėl nepatekčiau į enkavedistų nagus.

Einu toliau į pietus. Praeidamas vieną žalių jaunų eglaičių krūmyną, išgirstu jame kažin kokį šlamėjimą ir šnibzdėjimą. Lyg kas būtų mane šaltu vandeniu perpylęs nuo galvos iki kojų — taip smarkiai išsigandau. Kas gali žinoti; o gal čia enkavedistai pasislėpę tuose krūmuose laukia manęs. Čia pat vietoje ir sustingau, negaliu nei pajudėti. Girdžiu, kad kažin kas jau lenda iš krūmų.

— Ar tu čia, Jonai? — pašnibždomis klausia mane iš krūmų išlindęs pulkininkas Juozas T.

— Aš... O ar ir tu čia, Juozai?

Žodžio negalėjome išarti. Apsikabinome, iš akių ašaros byrėjo... Aukštos pušys ir žaliuos jaunos eglaitės, tur būt, žiūrėdamos į mus, tik galvas lingavo.

Su pulkininku Juozu buvo dar trys nepažįstami vyrai — du baltgudžiai ir vienas senukas lenkas iš Baltstogės, su kuriais taip pat pasibučiavome. Trumpai pasikalbėję, nutarėme išsiskirti į dvi dalis, nes mūsų penkių žmonių grupė atrodė per daug didelė, lengvu galime būti pastebėti. Pulkininkas Juozas, lenkas iš Baltstogės ir aš, atsivėikėme į širdingai palinkę vieni kitiems laimės, pasukome truputį į pietryčius, o kiti du — į vakarus.

Kiek paėjęje pasirinktąja kryptimi, priėjome begalines ir labai klampias balas, apaugusias beržais, alksniais, tankiais karklių krūmais ir kur-ne-kur kreivomis anskurusiomis balų eglėmis. Labai apsidžiaugėme radę tokias vietas,

kuriuose tikrai galima gerai pasislėpti, kad ir su šunimis nesurastų. Prie tų balų susiradome vietą tarp mažomis eglaitėmis apaugusių pušų truputį pasilsėti ir aptarti, ką toliau darysime.

Čia mums besilsinti ir saulė patekėjo: didelė raudona saulė išlindo iš anapus balų pro krūmus. Mūsų lenkas iš Baltstogės nemokėjo nei lenkiškai, nei rusiškai gerai kalbėti — mums buvo labai sunku suprasti, ką jis kalba, bet jis labai prisirišo prie mūsų ir visą laiką meldėsi ne tik už save, bet ir už mus. Mes su Juozuku nutarėme, kad pirmiausia reikia surasti tokią vietą balose, kur niekas mūsų negalėtų pasiekti. Negaišdamas aš ir pasileidau į balas tokios vietos ieškoti. Ėjau kuo klampiausiomis vietomis, kur niekas negalėtų vaikščioti. Paklampojęs apie valandą laiko, tarp trijų krūmais apaugusių eglų, pagaliau radau pakankamai, mano manymu, ne tik iš tolo neįbrėdamą, bet ir iš arti nematomą, pakankamai sausą mažutę vietelę, kurioje vos trys žmonės galėtume susirangyti atsiremdami į tas egles. Nors toji vieta ir ne labai toli buvo nuo mūsų sustojimo vietos, bet ją pasiekti labai sunku, nes einant reikėjo visai vingiuoti, šokinėti per dumblynus nuo krūmo ant kupsto, nuo kupsto vėl ant krūmo, kai kur ir klampoti per dumblynus. Sugrįžęs paėmiau savo draugus ir atsivedžiau juos į tą vietą, kur galėjome nors ir nepatogiai, bet be didelės baimės pasilsėti. Pakeliui iš miško prie mūsų dar prisilūpėjo vienas jaunas vyrukas, baltgudis, kuris su mumis tik dvi dienas tepagyveno: išėjo maisto ieškoti ir dingo.

(B. d.)

Diplomatinis judėjimas Pietų Amerikoje

SUSITINKA ABC VALSTYBIŲ UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIAI

BUENOS AIRES, XI. 12. Brazilijos užsienių reikalų ministras Aranha, lydimas Peraus viceprezidento Lereo Herreros, antradienį atskrido į Buenos Aires. Svečia aerodrome buvo sutikti užsienių reikalų ministro Guinzaus ir Peraus bei Brazilijos pasiuntinių Aranha dar trečiadienį išskrenda į Čilę. Tačiau jis numato grįždamas kelias dienas pasilikti Buenos Aires. Šia proga turės būti tariamasi su Argentinos vyriausybe dėl tolesnio abiejų šalių ūkinio bendradarbiavimo, ypač kreipiant dėmesį į įvežamuosius ir išvežamuosius muitus. Politiniuose sluoksniuose dėl Aranhos kelionės į Čilę ir Argentina reikiama ypatinga reikšmė ryšium su planais pabrėžto ABC valstybių vieningumo politiniu atžvilgiu.

AMSTERDAMAS, XI. 12. Kaip britų informacijų tarnyba praneša, admirolas Kuznecovas perėmė vadovavimą sovietų pajėgom, Kri-me.

Amatų, smulkiosios pramonės ir smulkiosios prekybos pertvarkymas Italų kariuomenės vadovybės pranešimas

Rašo karinės valdžios tarėjas Dr. Funken

Reicho Komisarų Rytų Kraštui šio mėnesio 17 d. potvarkyje bendrais bruožais yra išdėstytos vedamosios linijos, kokių būdu bolševikų valdžios suvalstybinti amatai, smulkioji pramonė ir smulkioji prekyba, ją pertvarkant, turi būti sugrąžinta privačiam ūkiui. Norint išvengti visiškos suirutės, iki šiol vokiečių valdžios organai turėjo palaikyti jų rastą ūkio sistemą. Tačiau norima, kaip jau yra įvykę, bolševikų ūkio sistemą ir toliau ko greičiausiai pašalinti ir leisti imonininkams savo sąskaita dalyvauti ūkio gyvenime. Reicho komisaro potvarkiu, amatai, smulkioji pramonė ir smulkioji prekyba bus iš pagrindų pertvarkyta ir atpalaiduota nuo bolševikiškos organizacinės sistemos varžtų. Tuo bus atidarytas kelias į privačią iniciatyvą ir ji galės visiškai laisvai plėstis. Visų pirma amatams bus sugrąžinta visa pagarba.

Reicho komisaro potvarkiu įvykdyti bus parengti smulkesni nuostatai, kurie bus paskelbti artimiausiu laiku. Netinka, kad buvę imonininkai ir kiti suinteresuoti asmenys imtusi tokių veiksmų, kurie laikomi įsikišimu į kompetentingų įstaigų ūkinio atnaujinimo darbą ir tą darbą galėtų tik sutrukdyti. Taip pat yra savaije suprantama, kad pertvarkymo metu darbo tempo imonėse neturi sumažėti, imonė neturi nutraukti darbo ir pertvarkymas neturi blogai paveikti gamybos. Dabartinių imonių sudarytos sutartys dėl pristatymo ar patarnavimo pasilieka ir toliau galioje ir yra privalomos ir naujiems savininkams. Naujų sutarčių sudarymas neturi būti nutrauktas ir normalus darbas jokių būdu neturi sumažėti.

Vykdamas suprivatinimą, bus ko plačiausiai atsižvelgta į viešuosius interesus ir į atskirų asmenų pageidavimus. Ypačingai bus krepiamas dėmesys į tai, kad, kiek galima, būtų sušvelninti neteisningai imonininkams, kurie ypatingai nukentėjo per bolševikų įvykdytą nacionalizaciją. Jiems, sugrąžinant imones privatiems asmenims, bus teikiama pirmenybė. Tačiau kiekvienam atveju būtina bus atsižvelgta į ūkinis reikalavimus, geros kokybės darbą ir geresnius darbo rezultatus. Naujiems imonininkams svarbiausios statomos sąlygos bus jų asmeninės savybės ir dalyko žinojimas. Šiam principui įgyvendinti potvarkyje yra numatyta licenzių sistema. Surantama, kad pirmoje eilėje licenzija atidaryti smulkiosios pramonės ar amatų

imonei bus duodama buvusiems savininkams, kurie įrodė savo asmeninius ir ūkinius gabumus.

Nustatant dydį imonės, kurią norima perduoti į privačią nuosavybę, bus pasirūpinta pakankamai dideliu ir laisva privačios savininko darbo lauku, kuriame gali pasireikšti jo iniciatyva. Tuo tarpu pramonės imonėms nustatytas aukščiausias dvidešimties darbininkų skaičius.

Ūkinio atžvilgiu yra reikalinga, kad nebūtų leista steigti nesugebančioms gyventi imonėms, o taip pat tokioms, kurias steigti viešo reikalo nėra. Mintis kurti ūkiniu atžvilgiu pajėgias pramonės ir amatų imones, žinovu vadovaujamas, yra naudinga ir valstybės gynimo interesams, nes patenkinamas karinių organų užsakymų įvykdymas gali būti užtikrintas tik tokiu imonių.

Pagrindinė potvarkio mintis yra suprivatinti ne daiktus, bet imonę ir gamybą. Todėl imonės buvusiems savininkams turi būti sugrąžintos ar naujiems savininkams perduotos tokiam stovyje, kokio reikalauja sveiko ūkio supratimas. Todėl dabar esančios sujungtos imonės turi būti išskirstytos tokiu būdu, kad jos galėtų veikti. Esamos artelės turi būti pakeistos bendrovėmis. Tarp kitko, nėra jokio teisinio pagrindo atlyginti nuostolius, kurie buvo padaryti nacionalizavimu.

Vykdamas suprivatinimą, nebus

pamirštos tos šeimos ir asmenys, kurių artimieji, buvę imonininkai, buvo bolševikų išvežti. Atsižvelgiant į jų nuosavybę, bus imtasi ypačingų priemonių, kad išvežtieji, jiems eventualiai sugrįžus, galėtų vėl dirbti savo senoje profesijoje.

Numatoma suprivatinimą įvykdyti pagreitinu būdu. Ypačingai skubu yra suprivatinti amatus provincijoje, nes, besiplečiant žemės ūkiui, kaip tik ten turi vėl susitelkti sveikas ir darbštus amatininkų luomas. Kombinatai, kurie ilgai būvę amatininkų luoma sugriovę, bus labai greit likviduoti.

Kad tos plataus masto priemonės nesutrukdytų gamybos, bus pasirūpinta suteikti privatiems savininkams, kurie pasiima vadovauti imonei, reikalingus kreditus. Imonės turi sugebėti sėkmingai ir produktingai dirbti ne tik profesiniu atžvilgiu, bet turi taip pat būti, kiek galima, aprūpintos finansiniu atžvilgiu.

Plataus masto reformos darbas, kuriam aktingai duoda Reicho komisaro potvarkis, leis kiekvienam imonininkui atgauti kvana, nes jis bus išvaduotas iš jam uždėtų pantių. Sveikam amato, smulkiosios pramonės ir smulkiosios prekybos imonininkui praskinama vieta, kad jis su savo senu darbotumu galėtų prisidėti bendrai gerovei ir savo paties interesams prie ūkinio gyvenimo pakėlimo.

ROMA. XI. 12. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Priešo oro pajėgos vėl buvo atskridę į Pietų Italiją ir Siciliją. Vakar popie, mūsų naikintuvai prie Caprio salos numušė vieną žvalgybinį lėktuvą, kuris degdamas nukrito.

Praejusią naktį viena po kitos einančiomis bangomis buvo pultas Neapolis,

kur numesta sprogstamųjų ir padegamųjų bombų. Padaryta žalos gyvenamiesiems namams ir kilo gaisrai, kurie buvo greit užgesinti. Šeši asmenys buvo užmušti ir apie 30 sužeista. Gyventojų laikymas visą laiką buvo ramus ir disciplinuotas. Šiandien priešprieš viš Sičilijs buvo numušti trys anglų lėktuvai, kurių vieną numušė priešlėktuvinė apsauga, o du mūsų naikintuvai. Vieno prieš lėktuvo, ku-

ris įkrijo į jūrą, įgula paimta ir nelaisvė. Mūsų naikintuvai taip pat šiandien anksti rytą privertė stoti į kovą ke'uris sunkiuosius anglų naikintuvus, kuriuos ir numušė Cefalau srityje. Trys, nuskendo jūroje, o ketvirtasis nukrito žemėje ir jo lakūnas buvo paimtas ir nelaisvė.

Šiaurinėje Afrikoje, Tobruko ir Sollumo frontuose nieko reikšmingesnio neįvyko. Vienas Bengazio orinis puolimas nepadarė jokios žalos. Buvo numuštas vienas anglų lėktuvas, kuris nukrito žemėje ir sudužo į skeveldras. Tripolitaniijoje buvo paimta ir nelaisvė neseniai numušto lėktuvo įgula, susidedanti iš dviejų karininkų.

Rytinėje Afrikoje mūsų kariuomenė atmušė prieš mėginimą pul-ti Culuqaberio bazę.

Turkų motorinio būrinio laivo užpuolimas

Laikraštis „Comhuriyet“ reikalauja iš sovietų pasilaikinti

Turkų laikraštis „Comhuriyet“ savo sekmadienio ryto numeryje pareškia nuomonę dėl to puolimo, kurį, kaip pranešta, vienas sovietų povandeninis laivas atliko prieš turkų laivus Turkijos teritoriniuose vandenyse, kur

trijų mylių pakraščių zonos ribose buvo nuskandintas vienas iš užpuiltų turkų laivų.

Laikraštis pažymi, kad tai, be abejo, įvyko nusikalstant tarptautinės teisės nuostatomis. Ligi šiol Turki-

jos vyriausybė palaikiusi su visomis kariaujančiomis valstybėmis draugiškus santykius. Nežiūrint to, įvykęs Turkijos teritoriniuose vandenyse šis konfliktas. Baigdamas laikraštis pabrėžia, kad, jei šis konfliktas nebus visiškai išaiškintas ir turkų prasme išspręstas, tai bus sudaroma grėsmė ir

naikinami ne tik turkų laivai, bet ir ilgisioliniai draugiški santykiai su viena didžiąja valstybe.

KAIP RUMUNAI TVARKYS ODESOS SRITĮ

„D. Z. im Ostl.“ pateikia daugiau žinių, kaip rumunai tvarkys tarp Dniestro ir Bugo upių esančią sritį, kuri neseniai perėjo Rumunijos valdžion. Šią sritį rumunai vadina Transnistrija, t. y. Uždnestre. Svarbiausias Transnistrijos miestas yra didelis Juodosios jūros uostas Odesa. Šios nemažos srities valdymas Rumunijai iškelias naujų kūrybinių ir administracinių uždavinių. Pirmiausiai Bukareštui rūpi šio 2 milijonų gyventojų turinčio srities panaikinti bolševikinio režimo pėdsakus, įvedant naują tvarką, kuri praktiškai apimtų visas viešojo gyvenimo sritis.

Rumunų valdžia iš pradžių 1300 Transnistrijos seniūnijų suskirstė į 13 prefektūrų, kurios vėl savo ruožą pasiskirsytos į apskritys. Kadangi tarp vietinių gyventojų yra 100.000 rumunų ir nemažas skaičius vokiečių, tai buvo galima apskrity ir seniūnijų valdybų priešakyje pastatyti vietinius rumunus arba vokiečius ir tereikėjo tikslai visos provincijos valdybai tarnautojus atsistūti iš Rumunijos. Taip pat ir seniūnijų apsaugos tarnyba sudaryta iš ginkluotų vietos gyventojų. Aišku, prefektūros turi ir rumunų žandarmerijos batalionus. Atsižvelgiant į tai, kad tos srities gyventojai kalba trimis kalbomis, oficialiomis kalbomis yra trys kalbos: rumunų, vokiečių ir rusų ir visi viešieji skelbimai skelbiami šiomis trimis kalbomis.

Savaije suprantama, kad vienas svarbiausių rumunų valdžiai programos punktų esą sugrąžinimas rumunų tautos eiles visų tautiečių, kurie ligus metus buvo sovietų įtakoj. Bukarešči vyriausybė tuo reikalu teikia ilgai rūpin-tis. Taip pat esą sumanymų ir čia — pagal vokiečių pavyzdį — įvykdyti didelę reformą, par kurią i tėvyma būtų sugrąžinti išsklaidyti jos sūnūs. Bukarešte esą numatyta pamažų į Transnistriją perkelti visą tų milijono rumunų, kurie dabar gyvena toliau į rytus nuo Transnistrijos sienų, Ukrainoje, tarp Bugo ir Krimo pusiasalio. Tuo būdu šioj naujoj Rumunijos srityje būtų sustiprintas rumuniskasis elementas.

Beveik visoje srityje anapus Dniestro įsteigtos mokyklos ir vėl atidarytos bažnyčios. Religiniai Transnistrijos srities reikalai esą Transilvanijos arkivyskupo žinioj.

Nemaželių uždavinių, kaip politinė ir etinė srityje, iškyla ir ūkyje. Šių uždavinių išsprendimas esą kuo skubiausias, nes čia kaip tik liečiami mate-

rialinės egzistencijos klausimai. Todėl pirmiausia ir rūpinamasi pakeisti Transnistrijoj sovietų ūkinę sistemą tokia sistema, kuri leidžia pasireikšti sveikai ir būtinai reikalingai privatinei iniciatyvai. Kad šiai privatinei iniciatyvai duotų pirmąjį impulsą, Transnistrijos gubernatoriui ir paskelbė įsakymą, kuriuo visi privatūs verslininkai visus metus atleidiama nuo mokesčių ir nuomų. Taip pat ūkininkams leidžiama nevaržomai pardavinėti savo gaminius ir seniūnijų virši-

ninkai įpareigoti įvesti kasavaltinius turgus. Pagaliau pradėta rūpintis plentų tinklo atstatymu. Kelių tinklas ir sanitari-nė Transnistrijos gyventojų būklė yra geresnė negu kituose iki šiolei užimtose centriniuose Sovietų Sąjungos srityse. Rumunai tą dalyką aiškina tuo, kad sovietai į Transnistriją visuomet žiūrėję, kaip į būsimą išsivystymo ir Balkanus sritį, ir dėl to ja buvo daugiau rūpinamasi negu Sovietų Sąjungos viduryje esančio-mis sritimis.

Anglų lakūnai apšaudė civilinius gyventojus

PARYŽIUS. XI. 11. Spauda praneša apie tolesnius anglų aviacijos puolimus prieš prancūzų civilinius gyventojus Lamanšo pakraštyje. Kaip ir įvairiais atvejais anksčiau, taip ir šį kartą anglų lakūnas apšaudė iš kulcosvaldžio civilinius asmenis Berguas srityje, sužeisdamas 14 metų berniuką ir 15 metų mergaitę. Vienas anglų lakūnas iš kulcosvaldžio sužeidė taip pat ket-lėtą žvejų.

Komisarų taryba įsakė rinkti mokesčių už darželį lankančius vaikus. Tas „darbininkų“ valdžios įsakas tėvams labai nepatiko. Todėl, atvažiavus apskrities agitatoriui, jie mitingė tuo pasiskundė. Agitatorius tokio įsako buvimą, žinoma, užginčijo.

— Nesirūpinkite! — šaukė įsiai. — Darbo laudies valdžia jums ne tokį darželį įrengs. Bus taip, kaip Tarybų Sąjungoj. Jūs vaikai žais gražioose rūmuose, valgys tris kart per dieną, miegos minkštuose pataluose. Ir t. t. ir t. t.

O gale pridūrė: — O pinigų vedėjai nemokėkite. Ji neteisiškai renka. Į savo kišenę krauna. Jus išnaudoja.

Be to, kaip vedėja mitingė nuorašą ir benko kvitūs už įmokėtą tėvų mokesčių, agitatorius nukalto, iš mitingo spruko ir daugiau niekad nebesirodė.

Zmonės ilgai iš jo juokėsi. Tačiau kvaištelėje bolševikų pasekėjai pažadams, matyt, tikėjo. Net nelaukdami, kol bus pastatyti „rūmai“, jie ėmė reikalauti jų vaikams duoti tris kart valgyti. Kiti ir vaikų parsivesti nebeateidavo. Viena kita kartą jų vaikams teko savo patale naktį migdyti, nes už parvedimą namo grąsindavo: — Turi būti taip, kaip Tarybų Sąjungoj! Jei draugė taip nedarysi, mes gausim kitą vedėją.

Ir priešintis, jei nori... O kad „visa valdžia vietose“, anot Lenino, norom nenorom tekdavo nusileisti ir darželyje dirbti ne 7, o 11 ir daugiau valandų. Čia nieko nebūtų galėjęs ir pats mokyklų inspektorius padaryti. Vietinių savivaldotojų balsas buvo reikšmingesnis ir už Aukščiausiosios Tarybos įsakus.

Raudonieji metai vaikų darželyje

Vilniuje ir Kaune vaikų darželius jau lanko keturi tūkstančiai mažų lietuviukų. Ir kituose miestuose jie linksmiai kas rytas susirenka žaisti, dainuoti, raitelių šokti, auklėtojos pasakojimų klausyti, piešti, darbelių dirbti. Auklėtojai malonu juos sutikti, miela su jais praleisti visą dieną, gera jų rūpesčiai gyven-ti.

Be to dar ne taip seniai darbas vaikų darželyje buvo ypačiai nuotykingas. Pasasakojimų, ką teko pergyventi Babū miestelyje. Kitur, gal būt, dar sunkiau buvo.

Nėra ko minėti širdies apmirimo, bolševikų tankams pirmą kartą pro miestelį prablidant. Skaudu, kad atsirado, kas bėgo jų sutikti.

Kai kurie tėvai, plento darbininkai, komunistų sukiršinti, tuojau pareikalavo darželyje pakabinti Stalino portretą, nors tokio čia niekas dar nebuvo matęs. Uždraudė su vaikais dainuoti bet kokias lietuviškas daineles. Gerai, kad iš baimės daugumą tėvų vaikams pavėžėjo toliau nuo plento pas gimines. Darželį teko uždaryti ir laukti, kas bus toliau.

Po vasaros vaikai darželį rado visai kitokį. Jame jau nebebuvo Aušros Vartų Motinos, Vyčio ir daugelio kitų paveikslų. Dabar nuo vienos sienos ir vaikų spoksojo išblėsusiomis akimis Stalinas, o nuo kitos — su piktu keiksmu lūpose Leninas. Vėliau buvo įsakysa šalla jų išrikuoti maršalus, komisarus ir

kitokius žydiškus „didvyrius“. Bet šie bukalgalviai vaikų nesužavėjo. Kur dar buvo vietos, teko pakabinti vaikams ar-timiesnio turinio paveikslėlius: iš gamtos ir jų pačių gyvenimo.

Taip pat pirmą dieną vaikai labai nustebė, kad prieš pietus nebuvo giedama įprastinė giesmelė. Suprato... — Uždrausta, — kažkas sušabzdėjo.

Tačiau kita dieną vaikai patys giesmelę sugiedojo. Ir taip darė kasdien ilgą laiką. Kai kada jie, slaptai susitarę, ir Tautos Himną giedodavo. Nuoširdūs vaikų balsai vedėjai kutendavo širdį, bet teko saugotis parodyti savo pritarimą.

Šitokios vaikų demonstracijos liovėsi tik po to, kai Švietimo Liaudies komisaro įsakymu į darželį buvo įleisti ruseliai ir žydukai. Šie įverstalūpiai kiekvieną kartą bėgdavo skusti, kai lietuvių vaikai mėgindavo ką nors savarankiškai dainuoti. Tai buvo patys šlykščieji vaikai: apsielėdę, nekantrūs, amžni verksniai, skundikai, žiauruoliai, mušeikos. Visi jų nekentė. Tačiau saugotis reikėjo, nes jie — komunistų vaikai. Jų kerštingumas buvo nepaprastas. Jei kas išlardavo „žydą“, tą visi žydukai puldavo žnaibyti ir nykščiais badyti. Toks, mat, žydiškas paprotis. Jei vedėja šokdavo kankinamą vaiką apginti, tai įdūkė žydukai ir ją žnaibydavo.

Ne kitokie buvo ir jų tėvai. Jau rytą, atvedant vaikus, iš žydės veido būdavo

Seniau Kalėdų, Velykų ir tautinės šventės darželyje būdavo pačios išpūdingiausios. Prie bolševikų jų neliko nė vardo. Pavyzdžiui, Kalėdos buvo vadinamos — dvidešimt penktą gruodžio diena. Bet tik žydų ir komunistų vaikai tomis dienomis darželin atsigrūs-davo. Kiti šventė sau namie.

Tarybinių iškilniųjų išpūdziai sustiprinti valdžia nesigalėjo nei pinigų, nei nurodymų, nei raginimų. Vaikai gaudavo dovanėlių, o tėvai — valgyti ir išger-ti... Bet ir čia visko atsitikdavo. Kai kurie tėvai su vaikais į tokias iškilmes visai neatsilankydavo.

Minint Spalio revoliucijos sukaktį, vietiniam aktyvui labai nepatiko darželio papuošimas įvairiaspalviu popieriu. Bolševikai, kelis kart — įsibraudami, vėns kitą perrekdami, reikalavo visas „fašistines“ spalvas nudraskyti, o palikti vien tik raudona. Išsigandę vaikai ėmė klykti, tėvai taip pat suirzo. Teko nu-limti visus geltonus, žalius ir kitokius popieriukus. Bet iškilmes po to greit iš-ro.

Išvežę „atilsiu!“ pirmą „laudies prie-šų“ būrį, komžydai ir žydjaunimas labai įsidrąsino. Tiesiog į akis ėmė kalbėti, ką jie vėl netrukus veš. O komjaunuolės net susvaržė, kuriai priūtiktų užimti vedėjos vietą darželyje.

Laimė, kad greit griuvo ant durtuvo galo besilaikanti jų galybė. Pasibaigė neramos dienos, bemiegės naktys. Prie darželio durų vėl suplevė savo rūpestingai išsaugota vėliava.

Vaikai vėl linksmiai žaidžia, dresiai dainuoja savo daineles ir nė žodžiu nebe-mini raudonosios „globos“.

A. ČIPIENĖ

Anordnung

über die Bewirtschaftung und Zuteilung von Mineralölen

Die Anordnung über die Beschlagnahme und Meldepflicht sämtlicher Mineralöle und Mineralölprodukte vom 25. 7. 41 wird wie folgt ergänzt:

§ 1

1. Beschlagnehmte und bewirtschaftet sind folgende Erzeugnisse:

- Motorbenzin,
- Ligroin (Schwerbenzin), Spezialbenzine,
- Benzol, dessen Homologe u. Derivate,
- Gasöl,
- Dieselöl,
- Motorennaphta,
- Mazut,
- Traktorenpetroleum,
- Petroleum f. Leucht- u. Kochzwecke,
- mineralische, Schmieröle jeder Art,
- Autoöle,
- mineralische Fette,
- Wagenfett (Wagenchmiere),
- technische und medizinische Vaselinen,
- Paraffin,
- Ceresin,
- Bitumen,
- Heizöle,
- Asphalt,
- Gudron,
- Steinkohlenteer,
- Steinkohlenteeröle,
- Schieferöl,
- Schieferöl - produkte,
- Holzteer,
- Blaitetraethyl,
- Peche aller Art,
- Carbolineum.

2. Verfügungen über die beschlagnahmen Erzeugnisse sind nur nach den nachfolgenden Bestimmungen zulässig.

§ 2 Anmeldepflicht.

1. Die in § 1 (1) aufgeführten Erzeugnisse sind vom Eigentümer, Besitzer, oder jener sonstigen Person, die über solche Erzeugnisse verfügt, anzumelden.

Von der Anmeldung befreit sind die Tanklager der „Lietūkis“, Nafta-Abteilung, Kauen, und ihrer Genossenschaften.

2. Die Anmeldung hat schriftlich bis zum 20.11.1941 bei den in § 4 aufgeführten, für die Zuteilung und Freigabe eingesetzten Stellen zu erfolgen.

3. Die Anmeldung muss folgende Angabe enthalten:

- a) Name des Anmeldenden,
- b) Anschrift des Anmeldenden,
- c) Lagerorte der Erzeugnisse,
- d) Art der Lagerung-Lagermittel (Anzahl und Größe der Tanks, Kesselwagen, Fässer)
- e) Bezeichnung und Menge der Ware,
- f) vorgesehener Verwendungszweck,
- g) Erklärung, wie lange die gemeldeten Vorräte für den vorgesehenen Zweck ausreichen.

4. Bestände, die die nachstehenden Mengen nicht überschreiten, sind von der Meldepflicht ausgenommen:

- Motorbenzin, Ligroin, Spezialbenzin, Benzol
- bis zu 50 kg/ltr,
- Gasöl, Dieselöl, Motorennaphta, Mazut, Petroleum für Traktoren, Petroleum für Leucht- und Kochzwecke
- bis zu 150 kg/ltr,
- Autoöle, mineralische Schmierstoffe jeder Art, technische Vaselinen
- bis zu 30 kg/ltr,
- Bitumen, Asphalt, Gudron
- bis zu 300 kg/ltr,
- alle übrige Erzeugnisse
- bis zu 100 kg/ltr.

Ferner sind zu melden alle sogenannten Eigenverbrauchstankstellen,

d. h. solche Tankstellen, die sich nicht im Besitz der „Lietūkis“ - Nafta-Abt. Kauen, und ihrer landwirtschaftlichen Genossenschaften befinden, sondern Eigentum eines Betriebes sind. Die Meldung muss Namen und Anschrift des Betriebes, Anzahl der Kessel und ihre Lagerkapazität enthalten.

§ 3 Eigenverbrauch

Der Eigentümer, Besitzer oder sonstige Verfügungsberechtigte beschlagnehmter Erzeugnisse hat das Recht, diese Erzeugnisse ohne besondere Genehmigung zu verwenden, wenn der Verbrauch zur Aufrechterhaltung seines zur Fortführung genehmigten Gewerbes oder Betriebes notwendig ist. Er ist jedoch verpflichtet, den Umfang seiner Vorräte zu ermitteln und in einem Mengen - Bestandsverzeichnis schriftlich festzuhalten. Den täglichen Verbrauch hat er laufend von diesem Vorrat in dem anzulegenden Mengen - Bestandsverzeichnis anzuschreiben. Bei späteren Anträgen auf Zuweisung von Mineralölen, Teerölen, Schieferölen usw. sind diese Aufzeichnungen der Behörde vorzulegen.

§ 4

Anträge auf Zuweisung beschlagnehmter Erzeugnisse.

Verbraucher, die keine der beschlagnahmen Erzeugnisse besitzen und zur Fortführung ihres Gewerbes oder Betriebes ihren Bedarf einkaufen müssen, stellen den Zuweisungsantrag bei nachstehenden Dienststellen:

- a) einheimische Industriebetriebe und Unternehmungen, Behörden und Anstalten, die in den Trusts oder staatlichen Verwaltungen zusammengeschlossen waren (ausschliesslich ihres Treibstoffbedarfs für Kraftfahrzeuge, siehe b)

Versorgungs- und Verteilungsstelle Kauen, Unabhangigkeitsplatz 3.

- b) Landwirtschaft, Kleinbetriebe, Handwerker und alle Kraftfahrzeugbesitzer:

- im Gebiet Kauen - Stadt beim Gebietskommissar Kauen - Stadt,
- im Gebiet Kauen - Land beim Gebietskommissar Kauen - Land,
- im Gebiet Wilna - Stadt beim Gebietskommissar Wilna - Stadt,
- im Gebiet Wilna - Land beim Gebietskommissar Wilna - Land,
- im Gebiet Schaulen beim Gebietskommissar Schaulen,
- im Gebiet Ponewesch beim Gebietskommissar Ponewesch,

bzw. bei den von den Gebietskommissaren für die Verteilung eingesetzten Kreischefs und Kreislandwirtschaftsführern.

§ 5 Strafdrohung.

Wer gegen die Vorschriften dieser Verordnung verstösst oder ihre Durchführung vorsätzlich oder fahrlässig verhindert oder wer vorsätzlich oder fahrlässig unrichtige Angaben macht, wird mit Haft bis zu 6 Wochen und mit Geldstrafe bis zu zehntausend Reichsmark oder mit einer dieser Strafen bestraft. Die Eigentum, Besitz oder in der Verfügungsgehalt des Täters befindlichen Vorräte unterliegen der Einziehung zu Gunsten des Deutschen Reiches.

§ 6

Inkrafttreten der Verordnung. Diese Verordnung tritt am Tage ihrer Verkündung in Kraft.

Der Generalkommissar in Kauen

I. A. (gez) PENSE

Potvarkis

dėl mineralinių alyvų normavimo ir paskirstymo

1941 metų liepos 25 d. potvarkis dėl draudimo vartoti ir prievoles registruoti visas mineralines alyvas ir mineralinių alyvų gaminius papildomas šiaip:

§ 1

1. Konfiskuojami ir normuojami šie gaminiai:

- Motorinis benzinas,
- Ligroinas (sunkusis benzinas),
- Specialūs benzinai,
- Benzolis ir jo derivatai,
- Gazolis,
- Mazutas,
- Žibalas traktoriams,
- Žibalas kurui ir virimui,
- Ivairių rūšių mineralinės alyvos - tepimui,
- Auto alyvos,
- Mineraliniai tepalai (tavotai),
- Ratų tepalas,
- Techniniai ir medicinos vazelinai,
- Parafinas,
- Cerezinas,
- Bitumai, asfaltas,
- Dezamosios alyvos,
- Gudronas,
- Akmens anglies smala,
- Akmens anglies smalos alyvos,

- Slanco (skalūno) aliejus,
- Slanco (skalūno) aliejaus gaminiai,
- Medžio smala,
- Švino stilius,
- Ivairių rūšių pikliai,
- Karbolineumas.

2. Disponuoti konfiskuojamais gaminiams galima tik pagal žemiau nurodomus nuostatus.

§ 2

Registravimo prievoles

1. § 1 (1) pažymėtus gaminius jų savininkas, laikytojas ar šiaip asmuo, kurio žinioje tokie gaminiai yra, turi įregistruoti.

Registruoti neprivalo „Lietūki“ naftos skyriaus Kaune ir jo kooperatyvų sandėliai.

2. Registruoti reikia raštu iki šių metų lapkričio 20 d. § 4 pažymėtose paskirstymą vykdančiose įstaigose.

3. Registruojant reikia nurodyti:

- a) registruojančio vardą ir pavardę,
- b) jo adresą,
- c) gaminių buvimo vietą,
- d) gaminių laikymo būdą - cisternų, vagonų - cisternų, sta-

- tinųjų kiekį ir dydį,
- e) gaminių rūšį ir kiekį,
- f) kuriam tikslui gaminyms numatytas naudoti,
- g) kuriam laikui registruojamų atsargų numatytam tikslui užteks.

4. Žemiau pažymėtoms atsargoms, nepraskandčius nurodytų kiekių, neregistruojamos:

- motorinis benzinas, ligroinas, specialūs benzinais, benzolis - iki 50 kg/ltr;
- gazolis, mazutas, žibalas traktoriams, žibalas kurui ir virimui - iki 150 kg/ltr;
- auto alyvos, įvairių rūšių mineralinės alyvos tepimui, techniniai vazelinai - iki 30 kg/ltr;
- bitumai, asfaltas, gudronas - iki 300 kg/ltr;
- visi kiti gaminiai - iki 100 kg/ltr.

Be to, reikia registruoti visus naftos ir naftos gaminių tankus, kurie nėra „Lietūki“ naftos skyriaus Kaune arba jo žemės ūkio kooperatyvų žinioje, o priklauso paskiroms įmonėms. Registruojant reikia nurodyti įmonės pavadinimą ir adresą, cisternų kiekį ir jų talpumą.

§ 3

Vartojimas saviems reikalingam

Draudžiamųjų gaminių savininkas, jų laikytojas ar šiaip turis teisę jais disponuoti leidžiamas naudoti tuos gaminius be atskiro leidimo, jei tai reikalinga jo teisėtai veikiančiai įmonei ar verslui toliau veikti. Tačiau jis privalo nustatyti savo atsargų dydį ir jį raštu pažymėti atitinkamame sąraše. Tame sąraše jis turi nuolat registruoti kasdien suvartojamus kiekius. Prašant duoti mineralinių alyvų, smalos alyvų, slanco alyvų ir kt., minėtų registrus reikia pateikti atitinkamai įstaigai.

§ 4

Prašymai draudžiamiesiems gaminiams gauti

Vartotojai, kurie neturi minėtųjų

Bekanntmachung Nr. 1 über Preise für Seitenerzeugnisse

Gemäss § 4 der Allgemeinen Anordnung über die Preis- und Lohngestaltung im Ostland vom 11. September 1941 (Verkündungsblatt S. 7) bestimmt:

Einheitsseife	80 g	RM	RM	RM
Kernseife	100 g	7,-	8,-	0,10
Waschpulver	250 g	7,-	8,-	0,10
Rasierseife	50 g	12,-	13,60	0,17
Rasierseifenpulver für Friseure, je kg		10,50	12,-	0,15

2) Die Preise verstehen sich frachtfrei Bahnstation des Käufers, in den Fabrikorten frei Haus, einschl. Verpackung. Die Fracht ist vom Verkäufer zu verauslagen und von der Rechnung abzusetzen. Rollgeld darf bei frei-Haus-Lieferungen nicht erhoben werden.

3) Die Hersteller haben die bei der Herstellung der Einheitsseifenherzeugnisse anfallenden Kosten und Erlöse getrennt von der Herstellung der

Skelbimas Nr. 1

dėl kainų muilo gaminiams

Remdamasis 1941 metų rugsėjo 11 d. Bendro potvarkio dėl kainų ir atlyginimų nustatymo Rytų Krašte § 4-tu („Verkündungsblatt“ pusk. 7), nustatai:

1.

Standartinis muilas	80 gr.	RM	RM	RM
Branduolinis muilas	100 gr.	7,-	8,-	0,10
Skalbimui milteliai	250 gr.	7,-	8,-	0,10
Skutimosi muilas	50 gr.	12,-	13,60	0,17
Skutimosi milteliai kirpykloms: už		10,50	12,-	0,15

2) Kainos suprantamos su pristatymu į pirkėjo geležinkelio stotį, o fabriko buvimo vietoje - su pristatymu į namus, drauge su įpakavimu. Pristatymo išlaidas pardavėjas turi sumokėti pats ir nubraukti nuo sąskaitos. Pristatant į namus, važtapinigių imti negalima.

3) Gamintojai, gamindami standartinio muilo gaminius, turi jų išlaidas ir pajamas surašyti skyrium nuo kitų

draudžiamųjų gaminių ir turi juos savo įmonės ar verslo reikalingam pirk-tis, paduoda jiems gauti prašymą žemiau pažymėtoms įstaigoms:

a) vietos pramonės įmonės, valdžios organai ir įstaigos, priklausę trestams ar įvairiems aukštesniems administracijos vienetais, prašymus (išskyrus dėl benzino jų automobiliams, žiūr. b) paduoda

Tiekimo ir Paskirstymo Įstaigoje, Kaune, Nepriklausomybės aikštė 3. b) žemės ūkiai, smulkios įmonės, amatininkai ir visi, turį automobilius: Kauno mieste - pas Kauno miesto komisara, Kauno apygardoje - pas Kauno apygardos komisara, Vilniaus mieste - pas Vilniaus miesto komisara, Vilniaus apygardoje - pas Vilniaus apygardos komisara, Šiaulių apygardoje - pas Šiaulių apygardos komisara, Panevėžio apygardoje - pas Panevėžio apygardos komisara arba pas apygardos komisara paskirstymui vykdyti įgaliotus apskričių viršininkus ir apskričių žemės ūkio vadovus.

§ 5

Bausmės

Kas nusikals šio potvarkio nuostatom arba samoningai ar per apsilėidimą trukdydys jų vykdymą, arba kas samoningai ar per apsilėidimą suteiks neteisėtas žinias, bus baudžiamas areštu iki 6 savaičių ir pinigine bauda iki 10.000 reichsmarkų arba tom abiem bausmėm kartu. Atsargos, kurios bus nusikaltusiojo nuosavybėje, jo žinioje arba šiaip jo dispozicijoje, bus konfiskuojamos Vokiečių Reicho naudai.

§ 6

Potvarkio įsigaliojimas

Šis potvarkis įsigalioja nuo jo paskelbimo dienos.

Už Generalinį Komisarą Kaune (pas.) PENSE

Der Stadtkommissar Kauen

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 43

betreffend Festsetzung der Handelszeit

Bis zum Erlass der Marktordnung setze ich die Handelszeit fuer die Markthallen und Marktplaetze wie folgt fest:

A) An Werktagen:

- 1) bewegliche Staende 7 bis 14 Uhr,
- 2) feste Staende 7 bis 18 Uhr,
- 3) fuer alle uebrigen Staende 7 bis 14 Uhr,

B) An Sonn- und Feiertagen:

Lebensmittelstaende von ..... 7 bis 10 Uhr.

Ausserhalb der Marktplaetze ist jeder Handel untersagt.

Zuwerhandlungen werden mit Geldstrafe bis zu 1.000 RM bestraft. Kauen, den 1.XI.1941.

Der Stadtkommissar In Vertretung: gez. KAIFLER.

Miesto Komisarо Skelbimas Nr. 43

dėl prekiavimo laiko nustatymo.

Ligi paskelbiant prekyviečių potvarkį nustatau prekyvietėms ir halėms šias prekiavimų valandas:

A. Darbo dienomis:

- 1) kilnojamiems prekių stovams - nuo 7 iki 14 val.,
- 2) įtaisyties stovams - nuo 7 iki 18 val.,
- 3) visiems kitiems stovams - nuo 7 iki 14 val.

B. Sekmdieniais ir šventadieniais:

Maisto produktų stovams - nuo 7 iki 10 val.

Ne prekyviečių ribose bet kokia prekyba yra draudžiama. Nusizengimai bus baudžiami pinigine bauda ligi 1.000 RM.

Miesto Komisarо pavaduodamas (pas.) KAIFLER

Kaunas, 1941 m. lapkričio 1 d.

Der Stadtkommissar

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 45

betreffend Verkaufszeiten

Ab 5. November 1941 setze ich folgende Verkaufszeiten fest:

A) An Werktagen:

- 1) Fuer Lebensmittelgeschaeft von 7 - 12 Uhr und von 14 - 19 Uhr,
- 2) Fuer alle uebrigen Geschaeft von 8 - 12 Uhr und von 14 - 19 Uhr,
- 3) Strassenstaende (Kioske) von 7 1/2 - 21 Uhr.

B) An Sonn- und Feiertagen:

Fruchtwasserlaeden und Strassenstaende (Kioske) von 8 - 21 Uhr.

Waehrend der festgesetzten Verkaufszeit, sind die Geschaeft durchgehend offen zu halten.

Der Stadtkommissar! gez. CRAMER SA - Oberfuehrer.

Kauen, den 1.XI. 1941.

Miesto Komisarо

Skelbimas Nr. 45

dėl prekiavimo laiko nustatymo

Nuo 1941 m. lapkričio 5 d. nustatau ši prekiavimo laiką:

A. Darbo dienomis:

- 1) Maisto produktų parduotuvėms - 7 - 12 val. ir 14 - 19 val.,
- 2) Visom kitom parduotuvėm - 8 - 12 val. ir 14 - 19 val.,
- 3) Kioskams 7,30 - 21 val.

B. Sekmdieniais ir šventadieniais:

Vaisvandenių parduotuvėms ir kioskam 8 - 21 val.

Nustatytu prekiavimų laiką parduotuvėms turi būti nuolat atdaros.

Miesto Komisarо (pas.) CRAMER SA-Oberfuehrer

Kaunas, 1941 m. lapkričio 1 d.

Der Stadtkommissar / Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 50

betreffend die Zahlung von Miete in nationalisierten Hausern

Bis auf weiteres sind die Mieten in bisheriger Hoehe an die Wohnungskontore zu zahlen mit der Abweichung, dass die vorlauefigen Hausverwalter (fruehere Eigentuer) soweit sie in ihren Hausern wohnen, eine Miete nicht zu zahlen haben.

Wer mit der Zahlung der Miete im Rueckstand bleibt, hat mit sofortiger Raeräumung der Wohnung zu rechnen.

Der Stadtkommissar:

gez. CRAMER SA - Oberfuehrer.

Kauen, den 12. November 1941.

Miesto Komisarо Skelbimas Nr. 50

dėl nuomos mokėjimo nacionalizuotuose namuose

Ligi atskiro potvarkio nuomos turi būti mokamos butų kontoroms dabartinio dydžio, išskyrus tik laikinius valdytojus (buvusius namų savininkus), kurie nuomos neturi mokėti, jei gyvena savo namuose.

Kas atsilikęs nuomą bemokant, turi

laukti, kad bus tuč tuojau iškraustytas.

Kaunas, 1941 m. lapkričio 12 d.

Miesto Komisarо (pas.) CRAMER SA Oberfuehrer

SPORTAS

Futbolo pirmenybių lentelė

Po paskutinių rungtynių Kauno futbolo pirmenybių lentelė atrodo taip:

Table with 4 columns: rank, team, points, goals. Lists teams like LGSF, Tauras, Kovas, LFLS, Perkūnas.

Liko trys susitikimai: LFLS-LGSF, Perkūnas-Kovas ir Perkūnas-LFLS.

Trumpai iš visur

Rotterdame įvyko plaukymo rungtynės, kuriose pasiekta atžymėtinų laikų. Rie van Veenė laimėjo 100 m laisvu stiliumi per 1:09 ir Kerkmeesterė 100 m nugara pasiekė 1:19.1.

Buvęs pussunkaus svorio Europos bokso meistras Precise Merio (Italija) dėl asmeninių nusižengimų išbrauktas iš Italijos profesionalų boksininkų sąrašo.

ANGLŲ LAKŪNAI SKUNDŽIASI VOKIEČIŲ ORO APSAUGA

NEW YORKAS, XI, 11. Laikraštis „New York Herald Tribune“ praneša iš Londono, kad po vieno Esseno puolimo britų lakūnai vieningai pareiškė, kad vokiečių zenitinė artilerija ir prožektoriai be galo apsunkina jų uždavinį.

Kauno radijas

PENKTADIENIS, 14. XI.

5.00 Vokiečių kariams RP; 6.00 Dienos mintys. Rytinis koncertas: 6.30 Mankšta. Vad. Kotryna Marijošienė; 6.50 Ūkininkams; 7.00 Žinios vokiečių k. RP; 7.15 Žinios lietuvių k.; 7.30 Koncertas RP; 8.00 Lietuviška muzika (pl.); 8.20 Koncertas RP; 9.00 Žinios vokiečių k. RP; 9.15 - pertrauka; 10.00 Koncertas (pl.); 11.00 Dr. Vincas Pietaris - romantikas (Algis Griškėnas); 11.20 Koncertas (pl.); 12.00 Varpų muzika iš Karo muziejaus; 12.05 Pl. muzika; 12.30 Žinios vokiečių k. RP; 12.45 Pl. muzika; 13.00 Žinios lietuvių k.; 13.15 Vidudienio koncertas RP; 14.00 Žinios vokiečių k. RP; 14.15 Popietinis koncertas RP; 15.00 Žinios vokiečių k. RP; 15.30-16.00 val. pertrauka; 16.00 Mūsų mažiesiems: „Miegančioji karalaitė“. Radijo pasaka; 16.25 Moterų balsų duetas. Dainuoja Aldona Arnastauskienė ir Nelė Zanauskaitė; 16.45 Žinios lietuvių k.; 17.00 Žinios vokiečių k. RP; 17.15 Garsų paradas (pl.); 17.45 Juozo Grušo novelė: Už saulę gražesnis (skaito dr. art. Antanas Mackevičius); 18.00 Garsų paradas (tešinis); 18.30 Laiko įvykiai RP; 19.00 Pranešimai iš fronto, paskaitos karo politikos temomis RP; 20.00 Žinios vokiečių k. RP; 20.15 Mažojo orkestro koncertas. Dalyvauja studentų kvartetas; 21.00 Žinios lietuvių k.; 21.10 Vokiškai lietuviams; 21.20 Mažojo orkestro koncerto tęsinys. Dalyvauja sol. Antanas Šabaniauskas; 22.00 Žinios vokiečių k. RP; 22.15 Šokių muzika (pl.); 23.00 Programos pabaiga.

VALSTYBĖS DRAUDIMO VALDYBOS KAUNO MIESTO INSPEKCIJOS PRANEŠIMAS

Visi piliečiai, kurių turtas (pasta, tui, arkliai, galvijai) randasi Kauno mieste ribose, ir kurie iki šiol dar nesudarė draudimo dokumentų ir nesumokėjo draudimo mokesčių už privalomąjį draudimą 1941 metams, turi neatidėliojant atvykti į Kauno Miesto Inspekciją (Mickevičiaus gtv. Nr. 5) ir iki 3 m. lapkričio mėn. 25 dienos tai įvykdyti.

Pakartotiniai primenama, kad:

- 1) Draudimas visiems yra privalomas ir todėl iki šimto pranešime nurodytos datos būtina turi būti sudaryti draudimo dokumentai ir sumokėti draudimo mokesčiai.
2) Nesumokėjus laiku draudimo mokesčių, piliečiams teks juos mokėti su baudomis.
3) Neatvykus piliečiams į Kauno Miesto Inspekciją, nesudarius draudimo dokumentų ir neįmokėjus draudimo mokesčių, jų turtas bus pačios inspekcijos įkaitotas, o mokesčiai su baudomis privalomąja tvarka išieškoti.

KAUNO MIESTO INSPEKCIJA 3474(2)

Kariškos pirties statybai (Vytauto pr. 1) skublems darbams reikalingi paprasti darbininkai. Atlyginimas geras. Kreiptis į darbo vietą. Vytauto pr. 1. 3396(3)

Kauno Apylinkės Teismas, civ. skyrius šaukia: - Nežinia kur esantį Kostą PIKONĄ stoti teisman laike 6 mėnesių atsakovui jam iškeltoje Valerijos Pikinienės byloje dėl istuokos. (S.-131-41). Nustatytu laiku atsakovui neatšilėpus, byla bus sprendžiama be jo. 3483(1)

Kauno Apylinkės Teismas, civ. skyrius šaukia: - „Nežinia kur esantį OPTOVAJĄ BAZĄ SPECTORG VALDYBĄ stoti teisman laike 6 mėnesių jai iškeltoje Kauno Miesto Savivaldybės byloje dėl nuomos (I-4704-41). Nustatytu laiku atsakovui neatšilėpus, byla bus sprendžiama be jos. 3481(1)

Kauno Apylinkės Teismas, civ. skyrius šaukia: - „Nežinia kur esantį Kristupa GUDAITI stoti teisman laike 6 mėnesių atsakovui jam iškeltoje Jurgio Dabrillo byloje dėl skolos (I-3474-41). Nustatytu laiku atsakovui nestojus, byla bus sprendžiama be jo. 3482(1)

Pienocentro Technikos Skyriui, Kaune, reikalingi: 1. Prityres projektavimo ir administraciniam darbui statybos technikas. 2. Savistovus statybinis braižytojas - konstruktorius. Kreiptis: Laisvės alėja 29a Nr. IV aukšte, į Statybos Dalį. 3477(2)

Kauno Teatras

Penktadienį, lapkričio 14 d., Premjera BRANDOS ATTESTATAS. L. Fedoro 3 v. pjesė. Bilietai nuo 0,20-1,20 RM. Šeštadienį, lapkričio 15 d., MIEGANČIOJI GRAZUOLĖ. P. Čaikovskio 4 p. baletas. Bilietai nuo 0,30-1,50 RM. Sekmadienį, lapkričio 16 d., 13 val., SUDRUMSTOJI RAMYBĖ. P. Valčiūno 3 v. drama. Bilietai nuo 0,10-0,80 RM. Sekmadienį, lapkričio 16 d., vakare CARMEN. Bizet 4 v. opera. K. Petrauskui dalyvaujant. Bilietai nuo 0,40-2 RM. Spektaklių pradžia 18,30 val. Bilietai parduodami nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val.; šventadieniais - nuo 12 iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

Statybos darbams

SKUBIAI REIKALINGI DAILYDĖS, MŪRININKAI, STALIAI, ELEKTROMONTERIAI IR PAGELBINIAI DARBININKAI. Kreiptis į statybos trestą Ožėškienės gt. 18 Nr. pusrūsyje 2 kambaryje. 3495(2)

Į LAISVĖ

Kaunas, Duonelaičio 24. REDAKCIJA interesantus priiminėja 12-13 ir 17-18 val. Telefonai: vyr. redaktorius 20520, red. sekretoriaus 21414, redakcijos 20530. ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 ligi 18 val., prieš šventadienius - nuo 8 ligi 15 val. Tel. 26375. Prenumerata (laikinė, siunčiant paštu) 1 mėn. užsakantiems 1 arba 2 egz. po 20 rb egzempliorius, užsakantiems daugiau kaip po 2 egz. - po 15 rb egzempliorius. Pinigus prašoma siųsti per Lietuvos Banko skyrius „Spaudos Zodis“ a. a. b. vardu (papr. ein. sąsk. Nr. 161560) Lietuvos Bankui Kaune. Skelbimai darbo ieškantiems 2 rb, darbo siūlantiesiems 10 rb; pirkimo ir pardavimo smulkūs skelbimai 15 rb; valdinčių ir prekybinių įstaigų skelbimų 1 petito eilutė 4 rb. Skelbimai priimami administracijoje iš vakaro ligi 18 val.; prieš šventadienius ligi 15 val. Leidžia a. a. b. „Spaudos Zodis“ Spausdina „Zaitis“ spaustuve (Kaunas, Duonelaičio 24).

SMULKŪS SKELBIMAI

Siūlo darbo

DĖMESIO! Kas atlieka iš medžių tekintus darbus, prašau atsilepti, gausite užsakymų. Be to, reikalinga mergaitė, mokanti namų ruošą. Kreiptis: Vilijampolė - Michalinava, III takas Nr. 11, buto 4. Rafanavičius, Ties Inkaro fabrikui. 3453(2)

Reikalinga tarnaitė, mylinti vaikus. Kreiptis: Žemalėjų 68a (kieme) nuo 16-18 val. tel. 24511. 3480(1)

4 asmenų šeimai skubiai reikalinga namų šeimininkė, gali būt ir ateinanti. Dėl sąlygų kreiptis Radastų Nr. 15, but. 2. 3484(1)

3 asmenų šeimai reikalinga švarti, vaikus mylinti nuolatinė tarnaitė. Kreiptis: Apynių 7a (Šiaulių gtv. skersgatvis, mūr. namukas) pas Abromaitį. Atlyginimas ir sąlygos geros. 3486(1)

Reikalinga ateinanti (prie vieno asmens) patarnautoja. Kreiptis į Ožėškienės g. 15 bt. 22. 3487(1)

Kauno Savanorių Ugniažiečių Draugijai reikalingi prityrę krosnininkai, nusimaną kaminkrėčių darbuose. Atlyginimas geras, Kreiptis į Draugijos kontorą, Ožėškienės g-vė 27, kieme, darbo valandomis. Valdyba 3503(1)

Dviejų asmenų šeimai reikalinga TARNAITĖ. Kreiptis: Vytauto prosp. Nr. 61a, bt. 5. 3499(1)

Skubiai reikalingas prityręs buhalteris, pageidautina mokas vokiečių kalba. Kreiptis nuo 9 iki 10 val. Kaunas, Duonelaičio g. 25, but. 5. 3498(1)

Trijų asmenų šeimai reikalinga šeimininkė, mokanti vokiečių kalba. Kreiptis nuo 9 iki 10 val. viešbutis Versal, kambarys Nr. 15. 3497(2)

Skubiai reikalingas prityręs vyrų kirpėja-s. Sąlygos geros, Vytauto pr. 69 nr. Kirpykla. 3449(2)

Ieško darbo

Jaunuolis, mokas kalbėti lietuvių, vokiečių, lenkų ir rusų kalbomis, ieško bet kokio darbo. Siūlyti: Kaunas, Bravoro g. Nr. 1, b. 5. 3384(3)

Vyriškis, išlėjęs V-ųjų kl. gimnazijos kursą, gerai pažįstas raštinės darbu ir turįs patyrimo dirbti sąskaityboje, ieško darbo įstaigoje ar įmonėje. Moku rašyti rašomąja mašinėle ir pakenčiamai vokiečių kalbą žodžiu ir raštu.

Siūlyti: Iki pareikalavimo, Utena, Asmens liudijimo Nr. 15958/120. 3412(3)

Ieškau skardininko darbu. Ivedu iš peičiuku į dumtraukius vamzdžius. Medžiaga savininku. Kaunas, Darbininkų g. 24, b. 3. 3451(5)

Valdinėje įstaigoje ieškau sargo, pasiuntinio vietos. Siūlyti „Į Laisvę“ „S.“. 3413(4)

Jaunas vyras, mokas šiek tiek vokiškai, ieško šoferio vietos Kaune. Siūlyti „Į Laisvę“ Ad. Nr. 2848. 3473(2)

Ieškau tarnybos. Moku gerai lietuvių ir rusų kb., gali rašyti mašinėle ir vokiškai. Mašinėle turiu nuosava. Ilgametis stažas kaip sekretorės - mašinistės. Tel. 27210 nuo 11 - 12 val. 3446(1)

Parduoda, perka

Parduodamas elektrinis dulkesiurbis ir masažo aparatas Ultrastat Appar. Kaunas - Šandiai, Vilnų - Šeivų gt. Nr. 5/2, but. 3. 3405(2)

Tuojuo pirkiau foto aparatą „Leica“. Skambinti telefonu Nr. 21057 nuo 15-18 val. 3400(3)

MEDŽIO ANGLIS įvairiais kiekiais parduoda Valst. Kepyklų Kontora. Kreiptis Valandžiaus 5. tel. 29261. 3467(3)

Pirkiau gerą radio aparatą. Skambinti tel. 25948. Nuo 18 - 20 val. 3479(1)

Parduodu dvivietį mažą automobilį. Skambinti 41615 arba 41904. 3488(1)

Parduodu geležinį nuolatinio degimo kambarinį krosnį 105x32x28. Bugos 20-3. 3489(1)

Parduodama vonia su dušu ir kriauš. Vairganto 6 nr. bt. 1. Kreiptis nuo 17 val. 3490(1)

Parduodamas vyriškasis dviratis. Teirautis: Kestučio 9, bt. 2, nuo 17-18 val. 3501(1)

Parduodama elektr. dulkių siurblys ir kvarco lempa (rankinė). Teirautis: tel. 26 000. 3500(1)

Įvairūs

Kas žino apie Paškevičių Kazį, V. D. Universiteto technikos fakulteto IV kurso studentą, gyvenusį Kaune, Ramiojo g-vė Nr. 1. bolševikų suimta 1941 m. birželio 20 d., prašau pranešti Rukšėnui Kostui Kaunas - A. Pamenunė, Birutės g-vė 23 b. 1, telefon. Nr. 41563. 3422(1)

1941. VI, 15 į Rusiją išvežto su šelma Jono Dvarasko, buv. vid. policijos valdininko, sūnus Jonas Dvaraskas apie 15 m. amžiaus, nuo tėvų pasišalinęs ir atvyko į Kauną. Kas apie jį ką nors žino, prašom pranešti V. Mickevičiui, Kaune Zanavykų g. 40, b. 4. 3461(1)

„ELEKTROTECHNIKA“ Elektromechaninė d-vė. Kaunas, Lukšio g. 8. Tel. 28562. Gamina elektrinius kambariams šildyti peičiukus. Atlieka elektros instaliacijas, įvedimo bei remonto darbus savo medžiaga. Priima įvairius elektr. pataisymus. Krauna radio ir automobilų akumuliatorius. Perka vartotą elektros medžiagą. 3257(5)

Mašinų Traktorių Dirbtuvės Marijampolėje, praneša savo klientams, kurie yra palikę minėtose dirbtuvėse remontui mašinas, automašinas ar bent kokius už akymus prieš 3 m. VI, 22 d., kad šiuos užsakymus reikalinga atnaujinti ar atsijinti mašinas iki 3 m. gruodžio mėn. 1 d. Iki minėto laiko nesutvarkyti užsakymai ir esančios dirbtuvėse mašinos skaitysis dirbtuvių nuosavybė 3375(4)

Jei išversti ka nors reik. į SAPIEGOS 6 EIK

Vertimų biuras „Plunksna“ verčia į vokiečių kalbą prašymus, pažymėjimus ir kitus raštus. Kaunas, Sapiegos (buv. Tolstojaus) g. 6 nr. Tlf. 3727. 3144(25)

Butai ir kambariai

Vokietijos pilietis ieško mebliuoto kambario miesto centre arba prie stoties. Siūlyti „Į Laisvę“ redakcijai Nr. 2864. 3491(1)

Med. sesuo nori gauti kambarį su baldais ir apšildoma, senamiesčio, centro rajone. Skambinti 20442 nuo 11 - 14 val. 3492(1)

Gyventojų suglaudinimo progą rimtas įstaigos tarnautojas skubiai ieško miesto centre arba arti jo gyv. kambario be baldų. Dėl kainos susitarsime. Pranešti tel. 23779 nuo 9 iki 16 val. 3502(1)

SKELBIMAS

Joniškėlio Apylinkės (Biržų apskr.) Ligoninėi skubiai reikalingas gydytojas, akušerė (VIII katėg. atlyg.), 2 jas-ordinatoriūs (XII katėg. atlym. dėd. seserys (VII katėg. atlyg.), ir prityręs ūkio vedėjas (IX katėg. atlyg.). Pragyvenimo sąlygos geros. Prašymus su curriculum vitae siūsti Joniškėlio ligoninės direktoriui. 3429(3)

SKELBIMAS

Kauno Pramoninių Gaminių Prekybos siuvyklai reikalinga kelioms siūti mašina. Norintieji parduoti prašomi siūlyti siuvyklos vedėjui, Laisvės Alėja Nr. 23. Kauno Pramoninių Gaminių Prekyba 3476(1)

Valstybinei Leidyklai reikalingas tarnautojas ūkio skyriaus sekretoriaus-vietai užimti, mokantis vokiečių kalba. Kreiptis ūkio skyriun darbo metu, Vytauto pr. 23, III aukšt., tel. 22910. 3494(1)

Skubiai reikalingi sanitarijos felcėriai,

Pabrėdžs ir Dimitravos priverčiamojo darbo įstaigoms. Pirmenybė teikiama kariuomenės liktiniams sanitarijos puskarininkiams. Dėl sąlygų teirautis darbo dienomis nuo 8.30-16.30 val. Priverčiamojo Darbo Įstaigų Inspekcijoje, Kaunas, Gedimino gt. Nr. 29. 3485(2)

Valstybinei Leidyklai reikalingas nuolatiniam darbams elektro montėris, turįs prityrimo telefono, vidaus centrinių, elektros motorų ir instaliacijos reikaluose. Kreiptis Valstybinės Leidyklos ūkio skyriun. Vytauto pr. 23, telefon. 22910. 3475(2)

Valstybiniam Malūnų ir Kepyklų Trestui reikalinga kvalifikuota mašininkė ir Liudvinavo Valstybiniam Malūnui meistris-malūnininkas. Kreiptis Kaune, Laisvės al. 31b. II-ras aukštās į Administracijos skyrių. 3496(1)

Valstybinės Leidyklos valdomuose namuose, Rotušės a. 6, išnuomojama patalpa II aukšte iš 6 kambarių krosninis apšildoma, su patogumais, tinkanti tik įstaigai-kontorai. Apžiūrėti - kreiptis į tų namų sargą. Dėl sąlygų - kreiptis į Valstybinės Leidyklos ūkio skyrių darbo metu, Vytauto pr. 23, III aukšt., tel. 22910. 3493(1)

Amatų reikalais

Jau praėjo 90 metų, kai Motiejus Valančius uoliai ragino savo ganomuosius mokytis amatų, ne užleisti tų pelningų sričių kitiems, bet patiemis jų griebtis. Per tą laiką žymiai pasikeitė visos gyvenimo sąlygos, bet vis dėlto amatų klausimas pas mus liko jautrus. Iki ano Didžiojo karo lietuviai ne per noriai veržėsi į amatus. Dalis mūsų tautiečių mieliau emigravo į svetimus kraštus laimės ieškoti, o čia savo tėvynę užleisdavo miestuose viešas kitiems. Tai buvo klaidinga taktika.

Padėtis žymiai pasikeitė po Didžiojo karo, Lietuvai atgavus nepriklausomybę. Karo nualintas kraštas kėlėsi į naują savarankų gyvenimą. Visose srityse buvo daugybė darbo, kuris reikalavo vis daugiau naujų ir naujų darbo jėgų. Nuolat vis labiau auganti pramonė, prekyba, nepaprastai išsiplėtusi statyba ir susisiekimas vertė didėti ir amatininkų kadrus. Jei anksčiau daugumas amatininkų buvo savamoksliai ar vienerius kitus metus pasimokę, pagizeliavę pas geresnius meistrius, tai dabar jau buvo susirūpinta sistemingai paruošti gerų amatininkų, savo srities meistrių. Tuo tikslu visame krašte buvo pristiegta daug įvairių amatų mokyklų. Jose būsimieji amatininkai ne tik turi progą praktiškai išmokti amato, bet ir gauna pakankamai ir bendrojo lavinimo žinių, kad būtų sąmoningi, susipratę piliečiai. Tokios priemonės žymiai padidino mūsų amatininkų skaičių ir pakėlė krašto amatų lygį.

Tačiau šiemet, kai mūsų miestų gyvenime įvyko tokių žymių pasikeitimų, amatų klausimas vėl pasidarė labai aktualus. Pasiraiškė kai kurių smulkesniųjų amatų šakų, kaip stiklininkų, kepurininkų, kardininkų ir pan., trūkumas. Gerai, kad mūsų įstaigos, pirmiausia Pramonės, Prekybos ir Amatų Rūmai, tuo jau ėmėsi priemonių šią spragą užpildyti, surengdamos ilgesnius ar trumpesnius kursus norintiems šių amatų išmokti. Daugeliui asmenų yra proga įsigyti sau gyvenimo pagrindą ir tokios progos jie neturėtų praleisti.

O kai dabar pagal Reicho Komisarą Rytų Kraštui potvarkius smulkioji pramonė ir amatai vėl suprivatinami, tai mūsų amatininkams atsiveria plačios darbo dirvos. Apskritai, karo metu, kai stambioji pramonė turi daugiau dirbti karo reikalams, kai pramoninių prekių apyvarta yra ribota, smulkiajai pramonei ir amatams tenka didesnis uždavimas patenkinti kasdieninio gyvenimo reikalavimus, gaminti bei taieyti įvairiausias būtinausias reikmenis. Tas dalykas karo metu amatų reikšmė dar labiau iškelia.

Mes iš savo amatininkų norėtume reikalauti sąžiningumo ir punktualumo. O šių dalykų anksčiau, kai didele amatininkų dalį sudarė žydai, kaip tik trūko. Tikėjimės, kad mūsų amatininkai supras savo reikšmę ir sugebės išlaikyti gerų, sąžiningų ir punktualių amatininkų vardą. Tai yra ne tik visuomenės interesas, bet ir jų pačių. Susidaryti gero, sąžiningo ir punktualaus amatininko vardą yra tikriausias pasisekimo laidas.

Baudos už kainų kėlimą

Kauno Srities Komisaras už aukščiausių kainų peržengimą, lygiai kaip ir už prasielkimą su 1941. IX. 12 Reicho Komisarą Rytų Kraštui potvarkiu dėl kainų žymėjimo 10-50 RM baudomis nubaudė šiuos asmenis:

- Magde Rasinskienė, Marijampolėje, Kalkinės 22.
- Vytauta Bagdonavičiūtė, Kėdainiuose, Gedimino 7.
- Valerija Petrulaitienė, Kėdainių aps., Krakių valsčiuje, Medininkų kaime.
- Kazė Galžauska, Kėdainiuose, Gedimino 1.
- Veronika Kurviličienė, Marijampolės aps., Smailininkuose.
- Prana Bloze, Kėdainių aps., Krakių vals., Devekikiškių km.
- Joną Argūta, Kėdainių aps., Daukonių kaime.
- Stasė Cicinska, Kėdainiuose, Šėtos 6.

Berlynas labai patenkintas suomių atsakymu JAV

Šiame kare Vokietija niekam nesiūsi baltų balandžių. — Atidžiai sekamas Japonijos — JAV santykių įtempimas. — Ar įvyks Roosevelto Stalino susitikimas

Mūsų korespondento telefoninis pranešimas iš Berlyno

slaptas suomių parlamento posėdis, per kurį, matyt, suomių vyriausybė painformuos parlamento atstovus apie Suomijos padėtį ir tolimesnę jos politiką.

Dėl pasklidusių iš Ankaros žinių, kad esą Vokietija artimiausiu metu vėl pradėsianti vadinajamą taikos ofenzivą ir ieškiosianti susitarimo su Anglija, Wilhelmstrassės kalbėtojas pareiškė, kad tos Vokietijos priešų laikas nuo laiko sklaidžiamos žinios esančios ne tik melagingos, bet kvailios ir juokingos. Jas savo paskutinėje kalboje pakartojo ir Churchillis pridurdamas, kad su Hitlerio vadovaujama Vokietija Anglija niekad nepasirašysianti taikos. Ir tai, kaip Wilhelmstrassės kalbėtojas pareiškė, kalbama po to, kai Flureris savo lapkričio 9 d. Miunchene pasakytą kalbą aiškiai pažymėjo, kad su tokiu beprotišku laiku, kaip Churchillis, Vokietija niekad nesitarsianti.

Apskritai, reikia pabrėžti, sako kalbėtojas, kad šiame kare Vokietija niekam nesiūsi baltų balandžių: šis karas bus prarastas iki galo ir baigsis vokiečių laimėjimu. Šiandien tesą galima diskutuoti klausimą, ar Anglija bus sunaikinta ar ji maldaus Vokietijai taikos.

O dėl Churchillio pareiškimo, kad paskutiniu metu Anglijos aviacija ne tik kokybiiniu, bet ir kiekybiiniu atžvilgiu jau susilyginusi su Vokietijos aviacija, karinis Propagandos ministerijos kalbėtojas ironiškai pažymėjo, kad tai esą įvykę, tur būt, tik Churchillio sapnuose ir svajonėse. Jei gu esą Anglija turinti tokią pat karo aviaciją, kaip ir Vokietija, tai kodėl ji nepradedanti didelių, masinių Vokietijos puolimų iš oro. Nesą smarkiau puolamas nei Berlynas, nei pramoningosios Ruro bei Paremio sritys. O paskutinieji didesni anglių mėginimai puliti Vokietiją iš oro pasibaigė visiškai anglių aviacijos fiasko su katastrofiškais nuostoliais.

Berlyne su didžiausiu atidumu sekamas vis didėjas JAV ir Japonijos santykių įtempimas. Churchillio pareiškimas, kad kilus JAV — Japonijos karui, Anglija

per vieną valandą paskelbsianti karą Japonijai, Wilhelmstrassės politinių sluoksnių apibūdinamas kaip provokacija. Kartu čia pabrėžiama, kad Japonija nepriklausanti prie tokių valstybių, kurios nusigastų grasinimų ir atsisakytų nuo savo gyvybinių interesų bei savo misijos Tolimuosiuose Rytuose. Artimiausiu metu laukiama Japonijos atsakymo į Churchillio išėjimą ir JAV grasinimus.

Faktas, kad Sovietų Sąjungos vyriausybė, siūsdama Litvinovą, kaip naują SSSR ambasadorių į Vašingtoną, paskyrė jį ir užsienių reikalų vicekomisarą, Wilhelmstrassės sluoksnių pažymimas kaip Maskvos noras Litvinovo mistijai suteikti ypatingos reikšmės. Esą tuo būdu norima JAV pagalbą sovietams padaryti dar efektyvesnę. Be to, galimas dalykas, kaip čia pažymima, kad Litvinovas parengsias ir Rooseveltui su Stalinu susitikimą. Tik esą dar nežinia, ar tas susitikimas įvyks tokia pat forma, kaip Olandijos Wilhelminos, Benešo ir kitų pabėgusių iš savo kraštų valdovų susitikimas su Rooseveltu ar kuria kita forma. Wilhelmstrassės kalbėtojas ironiškai pastebėjo, kad Rooseveltas, kaip jo susitikimas su Churchilliu Atlanto vandenyne parodęs, esąs meistris tuos rūšies paslaptinius susitikimus organizuoti. Tačiau pats kalbėtojas netikėjo, kad Stalino Rooseveltui susitikimas įvyktų, nors Stalinas ir labai noriai priėmęs Rooseveltui pasiūlymą asmeniškai kontaktui užmegsti.

Vizgaitis iš New Yorko ieško savo žmonos ir dukters, gyvenusių Kaune, Būgos g. 15, ir prašo žinių apie jas. Dr. P. A.

KRONIKA

KAZYS BUNDA GINS DISERTACIJA

Lapkričio 15 d. 10 val. Vilniaus Universitete Kazys Bunda gins disertaciją daktaro laipsniui įgyti, tema „Kamanos hidrografija, stratigrafija ir augalija“. Disertacija atspausdinta Zemės ūkio Akademijos metraštyje 1938 m.

KAUNO TEATRAS

Pentadienį, lapkričio 14 d., statoma premjera „Brandos Atestatas“, L. Fedoro 3 v. pjesė. Veikalą stato režisierius J. Monkevičius. Dekoracijos ir kostiumai pagal dailin. M. Labucko eskizus. Premjeroj dalyvauja: Daubaraitė, O. Kurmytė, B. Kurmytė, Lieutvaitytė, Rudzinskaitė, Zalinkevičaitė, Balčiūnas, Brinka, Gandrimas, Laucius, Muraška, Petrulaitis, Šimkus, Vallukas. Šeštadienį baletas „Miegandžioji Gražuolė“.

ATITAIŠYMAS

Vakar aprašyme apie teatro reikalus, pasitaikė nemaloni klaida, nes kalbėta apie dramaturgą Šilą, o ne Čibą.

APTEMĐYMAS

Šiandien nuo 16.43 ligi 7.27 val.

Bekanntmachung

ueber Kleinverkaufspreise von Normalzundhoelzern vom 22. 10. 1941

Gemäss § 4 der Allgemeinen Anordnung über die Preis- und Lohngestaltung im Ostland vom 11. September 1941 (Verkündungsblatt S. 7) bestimme ich für die Generalbezirke Litauen und Lettland mit Wirkung vom 1. November 1941 einen Kleinverkaufspreis für Normalzundhölzer von 0,02 RM je Schachtel. Auf den Kleinverkaufspreis erhält der Grosshandel einen Rabatt von 15%, der Kleinhandel einen Rabatt von 10%. Bei Lieferungen des Grosshandels an den Kleinhandel hat der Grosshandel dem Kleinhandel ebenfalls einen Rabatt von 10% zu gewähren. Riga, den 22. Oktober 1941. Der Reichskommissar für das Ostland in Vertretung gez. FRUENDT

Skelbimas

dėl kainų degtukams detalioje prekyboje

Remdamasis 1941 metų rugsėjo 11 d. Bendro potvarkio dėl kainų ir atlyginimų nustatymo Rytų Krašte § 4-tu („Verkündungsblatt“ pusk. 7), nustatau Lietuvos ir Latvijos generalinėms sritims nuo 1941 lapkričio 1 d. kainą degtukams detalioje prekyboje 0,02 RM už dėžutę. Didmenų prekyba gausna palyginus su detaliosis kainomis 15% nuolaidos, detalioje prekyboje — 10% nuolaidos. Parduodant degtukus iš urmo prekybos detalioje prekyboje, pastaroji taip pat gausna 10% nuolaidos. Riga, 1941 metų spalio 22 d. Už Reicho Komisarą Rytų Kraštui (pas.) FRUENDT

Ortskommandantur pranešimas

dėl automašinių, kurios turi būti laikomos vokiečių karo grobiu

Pakartotina nurodoma į Karo Komendantatū Lietuvosje vėšai paskelbtą įsakymą dėl karo grobio atidavimo. Dėl karo grobio automobilių registravimo papildomai įsakoma: — Visi automobiliai, kurie savo laiku buvo Sovietų kariuomenės žinioje, laikomi karo grobiu ir tuo būdu dabar perėjo Vokietijų kariuomenės nuosavybėn. Šiuo atžvilgiu yra vis tiek, ar minimali automobiliai prieš sovietų armijos įgygiavimą į Lietuvą buvo privataus asmens ar kokios įstaigos nuosavybė. Įvairių įstaigų (išskyrus vokiečių armijos) duoti leidimai automobiliams naudotis nepakeičia nuosavybės teisės. Konstatuota, kad tokiomis automašiniomis naudojasi civilinės ir lietuviškos

ūkinės įstaigos ir kad tokios mašinos kartais net pagal taisykles neužregistruotos. Numatoma visus netikslus leidimus panaikinti ir juos pakeisti laikiniais Kauno Wehrmachtkomendantūros leidimais. Dėl to šiam reikalui visi šios srities karo grobio automobiliai turi būti užregistruoti. Visi tokių automobilių laikytojai privalo iki 1941 m. lapkričio mėn. 21 dienos apie juos pranešti raštu Kauno Ortskomendantūrai (Gedimino g. 19) nurodant, kokios įstaigos išduotas leidimas automašinos naudojimui. Nepranešus automobiliai bus konfiskuoti.

Der Stadtkommissar

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 46

betreffend vorbeugende Massnahmen gegen Pferde-Rotz

In dem von den Sowjets bei Ausbruch des Krieges zurückgelassenen Bestand an Pferden ist Pferde-rotz festgestellt worden. Um der Ausbreitung dieser Seuche vorzubeugen, werden folgende Bestimmungen erlassen: 1) Alle Pferde, die aus Dienststellen der sowjetischen Wehrmacht oder Wirtschaft stammen, müssen einer Blutuntersuchung unterzogen werden. Der Untersuchung müssen auch alle diejenigen Pferde zugeführt werden, die mit sowjetischen Pferden zusammengehalten wurden oder heute noch werden.

2) Die gesetzlichen Halter derartiger Pferde (deutsche und litauische Behörden, Wirtschaftsbetriebe und Einzelpersonen) werden hiermit aufgefordert, ihre in Betracht kommenden Pferde bis spätestens 15. November 1941 bei der städtischen Veterinär - Inspektion, Sapiegostrasse, anzumelden. 3) Zuwiderhandlungen werden bestraft. Kaunas, den 6. November 1941. Der Stadtkommissar: gez. CRAMER SA - Oberfuhrer.

Miesto Komisarą

Skelbimas Nr. 46

dėl apsaugos priemonių nuo arklių įrašimo

Karo pradžioje sovietų paliktų arklių tarpe nustatyta įplautimo liga. Siekiant užkirsti kelią tai limpamai ligai toliau plėstis, leidžiama šie nuostatai: 1. Visi buvę sovietų karinių ar ūkio įstaigų arkliai turi būti patikrinti istiriant jų kraują. Kartu turi būti patikrinti ir tie arkliai, kurie buvo arba dabar dar yra bendrai laikomi su sovietų arkliais. 2. Teisiniai tokių arklių laikytojai (vokiečių ir lietuvių įstaigos, ūkio įstaigos ir pavieniai asmenys) šiuo įpareigojami nurodytus arklius įregistruoti vėliausiai ligi 1941 m. lapkričio 15 d. Miesto Veterinarijos Inspekcijoje, Sapiegos g. 4a. 3. Nesilaiką šių nuostatų bus baudžiami. Miesto Komisarą (pas.) CRAMER SA-Oberfuhrer. Kaunas, 1941 m. lapkričio 6 d.

Bekanntmachung

ueber die Einfuehrung von Lebensmittelkarten im Bereich des Generalbezirks Litauen vom 10. November 1941

Ganz Europa ist aufgerufen zum Kampf gegen den Bolschewismus. Der deutsche Soldat wird die Entscheidung in Kürze mit der Waffe herbeigeführt haben. Das litauische Landvolk aber mobilisiert den Boden für die Versorgung der Armee und der Bevölkerung. Es gilt, so sparsam wie möglich mit den Vorräten umzugehen und mit ihnen hauszuhalten. Im Interesse einer gerechten Versorgung und einer gleichmässigen Verteilung der Lebensmittel ordne ich hiermit folgendes an: 1. Für den Generalbezirk Litauen wird mit Wirkung vom 1. Dezember 41 die Ausgabe aller wichtigen Lebensmittel auf Karten erfolgen. 2. Mit der Durchführung des Kartensystems habe ich die Versorgungs- und Verteilungsstelle, Abteilung Ernährung, beauftragt. 3. Verstösse gegen diese Anordnungen werden unter Strafe gestellt. Der Generalkommissar in Kaun (gez.) Dr. v. RENTELN

Pranešimas

dėl maisto kortelių įvedimo nuo 1941 metų lapkričio 10 dienos Lietuvos Generalinėje Srityje

Visa Europa yra pašaukta kovai su bolševizmu, Vokietijai karys su ginklu netrukus nulems sprendimą. Tačiau lietuvių ūkininkija rengia dirvą kariuomenei ir gyventojams aprūpinti. Reikia kiek galint taupiau elgtis su šiais ištekiais ir jais išsiversti. Tikslingo aprūpinimo ir lygaus maisto gaminių padalinimo sumetimais šiuo aš įsakau sekanti: 1. Lietuvos Generalinėje Srityje nuo 1941 metų gruodžio 1 dienos visi svar-

bieji maisto gaminiai bus išduodami pagal korteles. 2. Kortelių sistemos pravedimą aš pavedžiau aprūpinimo ir padalinimo įstaigai, maitinimo skyriui. 3. Už nusižengimus šiam potvarkiiui bus baudžiama. Generalinis Komisaras Kaune (pas.) Dr. v. RENTELN